

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้
วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นางภัททิรา เอี่ยมประโคน

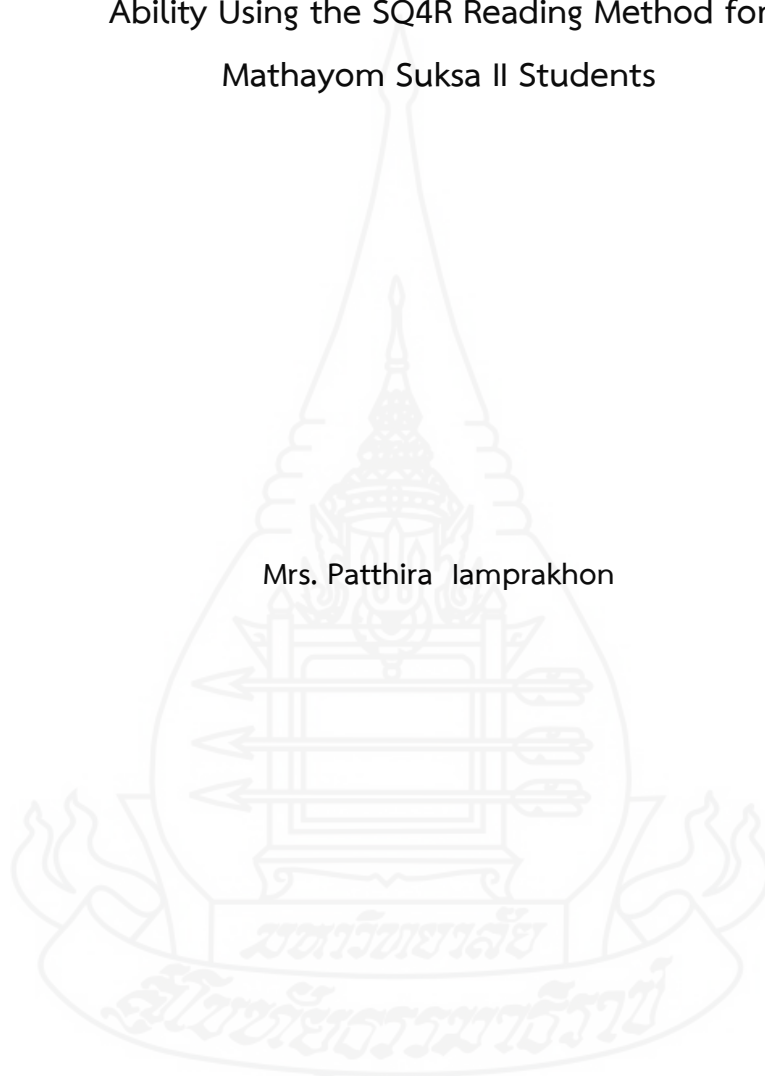

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

The Construction of Exercises to Develop Reading Comprehension
Ability Using the SQ4R Reading Method for
Mathayom Suksa II Students

Mrs. Patthira lamprakhon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ชื่อและนามสกุล นางภททิรา เอี่ยมประโคน
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณมา บัวเกิด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
(รองศาสตราจารย์วรรณมา บัวเกิด) ประธานกรรมการ

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้ศึกษา นางภัททิรา เอี่ยมประโคน **รหัสนักศึกษา** 2562101655

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณมา บัวเกิด **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม จำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ที่สร้างขึ้น (2) แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R โดยผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษามีดังนี้ (1) แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหาของบทอ่าน จำนวน 4 แบบฝึก ได้แก่ แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทนิทาน แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์ แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความ แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบรรยาย โดยในแต่ละแบบฝึกมีกิจกรรมที่ใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R และมีส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ในภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ ความสามารถในการอ่านจับใจความ การอ่านแบบ SQ4R มัธยมศึกษา

Independent study title: The Construction of Exercises to Develop Reading Comprehension Ability Using the SQ4R Reading Method for Mathayom Suksa II Students

Author: Mrs. Patthira Iamprakhon; **ID:** 2562101655;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Wanna Buagerd, Associate Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The purposes of this study were (1) to construct exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method for Mathayom Suksa II students; and (2) to verify quality of the exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method for Mathayom Suksa II students.

The sample for quality verification of the constructed exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method consisted of three experts and 10 Mathayom Suksa II students of Non Charoen Phitthayakom School, all of which were purposively selected. The employed instruments for this study were (1) the constructed exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method; (2) a quality assessment form for the exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method for the experts; and (3) a scale to assess student's satisfaction with the exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method. The data was analyzed by index of item-objective congruence (IOC), mean, and standard deviation.

The study found that (1) the constructed exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method comprised four exercises as follows: the first exercise was on comprehensive reading of tales; the second exercise was on comprehensive reading of records of events; the third exercise was on comprehensive reading of articles; and the fourth exercise was on comprehensive reading of poetry; each exercise contained activities using the SQ4R reading method and answer keys at the end of the exercise; (2) results of quality verification of the exercises by the experts showed that the overall IOC indices of the exercises ranged from 0.67 - 1.00; and (3) the students were satisfied with the exercises to develop reading comprehension ability using the SQ4R reading method at the high level.

Keywords: Reading Romprehension Ability, SQ4R Reading Method, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด ซึ่งได้ให้คำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระด้วยความเมตตา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตรีวิเศษ นางยุพาพร เทวรัตน์ และนางจตุพร สาระคำ ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก ให้คำแนะนำในการพัฒนาคุณภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ สมาชิกในครอบครัวที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนในการศึกษา ขอขอบใจเพื่อนๆ ที่ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R เป็นผลให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระมา ณ โอกาสนี้

ภัททิตรา เอี่ยมประโคน

ตุลาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษา	4
แนวการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	21
บทที่ 2 แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	22
บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปผลการศึกษา.....	118
อภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	135
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ข แบบประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการอ่านจับใจความ.....	140
ประวัติผู้ศึกษา	146

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร โดยใช้กระบวนการรับสารคือการอ่าน และถ่ายทอดความเข้าใจในการอ่านสู่ผู้อื่น มติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน 3 ประเด็น คือ การพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอ่าน ให้มีนิสัยรักการอ่าน และการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการอ่านอย่างยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรี มีมติประกาศให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน (แมนมาส ขวลิขิต. 2552, น.9)

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่นักเรียนจำเป็นต้องอ่านด้วยความเข้าใจ การอ่านเป็นเรื่อง ความเข้าใจและความเข้าใจเป็นส่วนสำคัญยิ่งของการเรียนรู้ การอ่านจึงเป็นวิธีการที่สำคัญที่สุดที่จะ เป็นหลักประกันว่า เด็กทุกคนได้โอกาสเท่าเทียมกันในการเรียน เด็กที่อ่านไม่ได้ตั้งแต่แรกจะส่งผล ต่อการเรียนรู้ในเรื่องอื่นและทักษะอื่น ตามมา (ธีร์ จินทราน.2556, น.114) ทั้งนี้การอ่านจับใจความ เป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านต้องฝึกฝนตนเองเพื่อให้สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ เพราะเป็นสิ่ง สำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่เขียนนำเสนอมายังผู้อ่าน โดยผู้อ่าน ควรเริ่มค้นหาข้อคิดสำคัญที่ปรากฏในเรื่องให้ได้ก่อน แล้วนำข้อคิดที่ได้เหล่านั้นมาประมวลเข้า ด้วยกันเพื่อให้ได้ใจความของเรื่องนั้นๆ(กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. 2551, น.111)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 2) ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2551, น. 14)

ผลการทดสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA (Programme for International Student Assessment) พบว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีผลคะแนนการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐาน มีร้อยละ 43 เป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับPISA 2000 (ร้อยละ 37) ซึ่งสะท้อนให้

เห็นถึงปัญหาการอ่านของนักเรียนไทยที่ควรแก้ไขอย่างเร่งด่วน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554, น.3-7) สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3(งานวิชาการโรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม.2561, น.21) โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 46.38 ซึ่งต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด คะแนนเฉลี่ยระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ โดยสาระที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ สาระที่ 1 การอ่าน แสดงให้เห็นว่า การอ่านเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องดำเนินการแก้ไขต่อไป

การอ่านโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ที่ได้รับการพัฒนาโดยวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk, 1984) เป็นการใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสาร ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้ดี สามารถเข้าใจแนวคิดเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วตลอดจนการจดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการสอนทั้ง 6 ขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียน มีคำถามที่ผู้เรียนได้กระตุ้นความคิด ทำทหายความสามารถให้ผู้เรียนพยายามค้นคว้าหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ มีนิสัยรักการอ่านและสามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการอ่านแบบ SQ4R เป็นกระบวนการที่ใช้ทักษะต่างๆ ของผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งการอ่าน การเขียนและการคิดในรูปแบบบูรณาการ ช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนอย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแบบฝึกมีไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกที่ดีส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาไทยและสามารถช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญเกื้อ ควรหาเวช. 2545: 43)

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบSQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมีเนื้อหาของบทอ่าน จำนวน 4 แบบฝึก ดังนี้

3.1.1 แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทนิทาน

3.1.2 แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์

3.1.3 แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบทความ

3.1.4 แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทร้อยกรอง

โดยในแต่ละแบบฝึกมีกิจกรรมที่ใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R และมีส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม จำนวน 10 คน ประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึกโดยใช้แบบประเมินมาตรฐานค่า

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 แบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่าง สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ ช่วยสร้างความรู้ เสริมทักษะความเข้าใจแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย คำชี้แจง จุดประสงค์ เนื้อเรื่อง กิจกรรมในแบบฝึกและเฉลยท้ายแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝน สามารถทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียนและเกิดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งเกิดความชำนาญ

6.2 การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่ย่อ กีบสาระสำคัญของเรื่องที่ย่อ ใช้ความสามารถในการอ่านเชิงตีความหรือการใช้วิจารณ์ญาณ ประสพการณ์รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาทางด้านความคิด

6.3 วิธีการอ่านแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการสอนอ่านอย่างมีขั้นตอน เป็นการอ่านเพื่อให้ได้คำตอบที่ตั้งไว้ เป็นการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจนกว่าจะเข้าใจในเรื่องที่ย่อ มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นอ่านสำรวจ (Survey -S) ขั้นตั้งคำถาม

(Question -Q) อ่านอย่างละเอียด (Read-R) ขึ้นจดบันทึกข้อมูล (Record -R) ขึ้นสรุปใจความ (Recite -R) และขั้นวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน(Reflect -R)

5. กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษา เอกสาร ตำราและงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบSQ4Rสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

5.1 แบบฝึก

5.1.1 ความหมายของแบบฝึก

แบบฝึกในภาษาไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ชุดการฝึก แบบฝึกทักษะ แบบฝึกหัด แบบฝึกหัดทักษะ เป็นต้น มีผู้ให้ความหมายของแบบฝึก แบบฝึกหัดหรือชุดการฝึกไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น.687) ได้อธิบายความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหา หรือคำสั่ง ที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

กรมวิชาการ (2544, น.3) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อที่มีไว้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกที่ดีต้องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.2) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดคือ สื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆเพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้นๆอย่างกว้างขวางมากขึ้น

สรุปได้ว่า แบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่าง สื่อการเรียนการสอนที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ ช่วยสร้างความรู้ เสริมทักษะความเข้าใจแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย คำชี้แจง จุดประสงค์ เนื้อเรื่อง กิจกรรมในแบบฝึกและเฉลยทำแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝน สามารถทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียนและเกิดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งเกิดความชำนาญ

5.1.2 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

การสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงลักษณะแบบฝึกที่ดี เพื่อให้ได้แบบฝึกที่เหมาะสมในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ไว้ดังนี้

กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงจุดมุ่งหมายของการฝึก ภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ควรแยกเป็นเรื่องๆ ควรมีทั้งกำหนดให้ตอบและตอบโดยเสรี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง มีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรสร้างความสนใจ ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างให้นักเรียนได้ฝึกหัด

กุศยา แสงเดช (2545, น.6-7) ได้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้ความเข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

2. แบบฝึกทักษะที่ดีมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อยใช้ได้นาน ทันสมัย

3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4. แบบฝึกที่ดีควรแยกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจ และไม่น่าเบื่อในการทำแบบฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญ 5. แบบฝึกที่ดีมีทั้งแบบกำหนดคำตอบแบบเลือกตอบและให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำ ข้อความ รูปภาพ ในแบบฝึก ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับความสนใจของนักเรียน ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ว่า นักเรียนจะเรียนได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

5. แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้อัจฉริยะค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตัวเองเคยใช้ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่ได้ฝึกนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

6. แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ เป็นต้นการทำแบบฝึกแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับตั้งแต่ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่านักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนจะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก

8. แบบฝึกที่ดีจัดทำเป็นรูปเล่ม นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองต่อไป

9. การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของนักเรียนชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ปัญหานั้นๆ ทันที

10. แบบฝึกที่จัดขึ้น นอกจากมีในหนังสือเรียนแล้ว จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่

10. แบบฝึก ที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่างๆได้มากขึ้น

11. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการพิมพ์เป็นรูปเล่มที่แน่นอนลงทุนต่ำ การที่ใช้พิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนได้อย่างมีระบบและมีระเบียบ

สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกด้านใด คำสั่งที่ชัดเจน มีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน ทันสมัย เหมาะสมกับวัย ความสามารถและตรงกับความสนใจของนักเรียน เนื้อหาควรเรียงลำดับจากง่ายไปยาก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและควรมีกิจกรรมที่หลากหลายในแบบฝึก

5.1.3 หลักการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน ควรคำนึงถึงหลักการสร้างแบบฝึก ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2550, น.51-52) กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอนไดค์ (Thorndile's Classical Connectionism) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้
3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้
4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

จากทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึก
ดังนี้

1. สร้างความพร้อมให้กับผู้เรียน โดยการสำรวจความรู้เดิม ให้ความรู้พื้นฐาน สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากรู้อยากทำแบบฝึก สรุปลง เชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะทำแบบฝึกต่อไป

2. คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน การสร้างแบบฝึกต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม คือ ต้องไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ

3. แบบฝึกควรมีเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกและช่วยให้ยากทำแบบฝึกต่อไป

4. หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อยๆแต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซากจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

5. ให้ผู้เรียนได้รับผลสะท้อนกลับทันที เช่น ทราบคะแนนการทดสอบ การทำแบบฝึกแต่ละชุด ถ้าผลเป็นที่น่าพอใจก็เป็นการกระตุ้นให้อยากทำอีก หรือมีแรงเสริมด้วยคำชมเชย ก็จะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

6. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้นั้นไปใช้บ่อยๆ

จากหลักการดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักการสร้างแบบฝึกต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการเพื่อสร้างความพร้อมแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนอยากรู้อยากทำแบบฝึก สามารถสรุปเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะทำแบบฝึกต่อไป โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้นั้นไปใช้บ่อยๆ

5.1.4 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกนั้น ผู้สร้างควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเพื่อให้ได้แบบฝึกที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียน ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึก ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145-146)

กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการโดยศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆเพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึก
  3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนในการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้ได้อย่างไร แต่ละชุดประกอบด้วยอะไรบ้าง
  4. สร้างแบบทดสอบต่างๆซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบเชิงสำรวจ วินิจฉัย ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่องเฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้
  5. การสร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในแต่ละบัตรมีคำถามให้นักเรียนตอบ
  6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง
  7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
  8. นำทดสอบไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องหรือคุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพของแบบทดสอบ
  9. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อบกพร่อง
  10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.14) กล่าวถึง วิธีสร้างแบบฝึกไว้ว่า ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกมีความคล้ายคลึงกับการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาประเภทอื่นๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
    - 1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสอน
    - 1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน
    - 1.3 ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
    - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรม
  3. พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึกและเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้
  4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง
  5. ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุด ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ

6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

8. นำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

ถวัลย์ มาศจรัส (2550, น.20) ได้กล่าวถึงการสร้างและจัดทำแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ

2. วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียด เพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ

3. ออกแบบการจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะตามจุดประสงค์

4. สร้างแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น แบบทดสอบก่อน

ฝึก บัตรคำสั่ง ขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ แบบทดสอบหลังเรียน

5. นำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. ปรับปรุง พัฒนา ให้สมบูรณ์

สรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกมีขั้นตอนดังนี้ ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระเพื่อกำหนดจุดประสงค์ กำหนดเนื้อหา กิจกรรม สร้างแบบฝึก หากคุณภาพของแบบฝึก นำไปทดลองใช้ แล้วปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง และพัฒนาให้สมบูรณ์

5.2 การอ่านจับใจความ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความ ได้มีหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

บันลือ พลกษะวัน (2530:29) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหนและหมายความว่าอย่างไร

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, น.12) กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นใจความและส่วนที่ขยายใจความหรือส่วนประกอบ

ผกาศรี เย็นบุตร (2542, น.137) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่อง เก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน เก็บข้อเท็จจริง หรือความรู้สึก อารมณ์ของผู้เขียน เป็นต้น สาระสำคัญต่างๆ นี้บางครั้งผู้อ่านก็สามารถจะเห็นได้ชัดเจนเพราะผู้เขียนบอกออกมาตรงๆ แต่

บางครั้งผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถในการอ่านเชิงตีความ หรือการใช้วิจารณ์ญาณ ตลอดจน ประสบการณ์จึงจะค้นพบ เพราะผู้เขียนไม่ได้บอกมาตรงๆ การจับใจความสำคัญผู้อ่านต้องบอกได้ว่า ประโยคใจความสำคัญ (topic sentence) อยู่ที่ใด และสามารถบอกใจความสำคัญ (Main idea) ได้ และรู้จักพลความ (details) ในย่อหน้าได้

นอกจากนี้ ประพนธ์ เรื่องณรงค์ (2545, น.11) กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึงการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความ หาคำสำคัญ ใช้แผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาทางด้านความคิด

กล่าวโดยสรุปการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ใช้ความสามารถในการอ่านเชิงตีความหรือการใช้วิจารณ์ญาณ ประสบการณ์รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาทางด้านความคิด

5.2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อบุคคลต่างๆในการรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองต่อไป ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความมากในชีวิตประจำวันของผู้ที่ใส่ใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ นอกจากการอ่านจะเป็น เครื่องมือสำหรับให้ผู้อ่านได้มาซึ่งความรู้แล้วยังช่วยทำให้จิตใจมีความสุขและความเพลิดเพลินอีกด้วย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547: 161) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของบุคคลไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตซึ่ง บุคคลทั้งชายและหญิงจะขาดมิได้ ความสามารถในการอ่านของประชาชนในชาติย่อมแสดงให้เห็นถึง การพัฒนาของประเทศนั้นซึ่งยังเกิดผลทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากผู้อ่านจะนำความรู้ที่ได้มา พัฒนาตนเองแล้วยังช่วยส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้นผู้อ่านจับใจความ อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่มีโอกาสในชีวิตและเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ

นอกจากนี้ รัตนา รุ่งประพันธ์ (2547, น.6) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ จะทำให้การรับข้อมูลข่าวสารนั้นเกิดประสิทธิภาพ และเป็นพื้นฐานที่จะแสวงหาความรู้อันจะนำไปใช้ในการพัฒนาชีวิตและการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชา การอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ ที่กำลังศึกษาปลดต้องการพัฒนาตนเอง เนื่องจากเป็นความเข้าใจระดับต้นของเรื่องที่อ่าน อันจะเป็น พื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคนเป็นพื้นฐานที่จะแสวงหาความรู้อันจะนำไปใช้ในการพัฒนาชีวิตและการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชา ช่วยทำให้ผู้อ่านมีความสุขและความเพลิดเพลินอีกด้วย

5.3 วิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R

5.3.1 ความหมายของวิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R

ความหมายของวิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R ได้มีหลายท่านให้คำจำกัดความของวิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R ไว้ดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2545, น.287) กล่าวว่า วิธีการอ่านแบบ SQ4R หมายถึง เทคนิคการสอนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาข้อมูลที่สำคัญของเรื่องลักษณะของวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตั้งไว้ ดังนั้นลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองแต่ความชำนาญขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและขึ้นอยู่กับการรู้เดิมของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องตระหนักถึงความรู้เดิมของผู้เรียนหรือจะต้องปูพื้นฐานเดิมให้กับผู้เรียนก่อนที่จะถึงบทเรียนนั้นอีกอย่างที่คุณสอนควรคำนึงถึงคือต้องเข้าใจว่าการอ่านเป็นการอ่านเพื่อเนื้อหาสาระมิใช่สนใจที่ตัวภาษา

รัตนภรณ์ เลิศคำฟู (2547, น.30) ได้ให้ความหมายของวิธีการอ่านแบบ SQ4R ไว้ว่า วิธีการอ่านแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอนที่เน้นทักษะการอ่าน ในขณะที่เดียวกันผู้สอนต้องสอนแบบภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

พนิตนาฏ ชูฤกษ์ (2551, น.117 - 123) ได้ให้ความหมายของวิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R หมายถึง วิธีสอนที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้รับการพัฒนาและตั้งอยู่บนรากฐานแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษาคือทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognition Theory) เป็นแนวคิดหนึ่งของจิตวิทยาการเรียนรู้ อภิปัญญากับการอ่าน นั้นหมายถึงขั้นตอนหรือวิธีการที่จะทำให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมายมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 2 ส่วนคือความตระหนักรู้และการควบคุมกลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่านรวมถึงวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจนกว่าจะเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

สรุปได้ว่า วิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R หมายถึง วิธีการสอนอ่านอย่างมีขั้นตอนเป็นการอ่านเพื่อให้ได้คำตอบที่ตั้งไว้ เป็นการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจนกว่าจะเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

5.3.2 ขั้นตอนการอ่านโดยใช้ SQ4R

การศึกษาขั้นตอนการอ่านโดยใช้ SQ4R ช่วยให้การจัดกิจกรรมการอ่านมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามขั้นตอน โดยมีนักวิชาการได้นำเสนอขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R ไว้ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545, น.287 – 291) ได้นำเสนอขั้นตอนอ่านแบบ SQ4R ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้ผู้รู้สึกสบายไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่านผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวันเพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง (Authentic Materials) เช่นใบโฆษณาข่าวจดหมายใบสมัครงานจุลสาร ฯลฯ

2. ขั้นสอนซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอนคือ

2.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องการอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลาเนิ่นนานเกินไปการอ่านคร่าวๆจะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างๆ ได้

2.2 Question (Q) การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้นคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วและที่สำคัญก็คือคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไรทำไมจึงสำคัญสำคัญอย่างไรและเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้างตอนไหนและเมื่อไรอย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

2.3 Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆช้าอย่างละเอียดและในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริงขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

2.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมีจุดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆตามความเข้าใจของผู้เรียน

2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญโดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้องบางครั้ง อาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่าง ถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้วถ้าผู้สอนจะต้อง มีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่เป็นการประเมินความสามารถ เพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อนโดยอธิบายเพิ่มเติมให้แบบฝึกมากขึ้นหรือสำหรับผู้ ที่เรียนดีก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีก

ยูวดี โปธายะ (2546, น.8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านโดยใช้ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจ โดยครูให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่อ่านอย่างคร่าวๆ ว่ามีหัวข้อหรือหัวข้อ ย่อยอะไรบ้าง ขั้นตั้งคำถามครูให้นักเรียนลองเปลี่ยนหัวข้อเรื่องหรือหัวข้อย่อยเหล่านั้น ให้เป็น คำถามแล้วหาคำตอบในขั้นอ่าน โดยเลือกอ่านเนื้อหาที่เป็นคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ เมื่ออ่าน เนื้อหาแล้ว ครูสามารถแทรกการตั้งคำถามเข้าไปได้อีก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของ นักเรียน ในขั้นบอกคำตอบอีกครั้งหลังจากการอ่านนั้นให้นักเรียนใช้คำพูดของตนเองซึ่งให้ ความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้ ขั้นเขียน ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความเรื่องที่อ่าน หลังจากที่ย่านจบ แล้วให้นักเรียนทบทวนเนื้อหาทั้งหมดซึ่งหมายถึงคำถามและคำตอบ โดยเล่าให้เพื่อนหรือครูฟังอีกครั้ง และนำบันทึกที่จดไว้มาทบทวนอีกสัปดาห์ละหนึ่งครั้งหรือก่อนสอบ

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556, น.9-10) ได้กล่าวถึงวิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสังเคราะห์มาจากวิธีการสอนอ่านของวอเตอร์ พอค (Walter Pauk) มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม จัดกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถพร้อมทั้งชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่ จะอ่าน
3. ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับ ใจความสำคัญ

3.1 นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่าน(Survey -S) โดยอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ 2)นักเรียนตั้งคำถาม (Question-Q) จากบทอ่าน3) นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด(Read-R) และ ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ 4)นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน(Record-R) โดย บันทึกตามความเข้าใจของตนเองพร้อมจดบันทึกคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ 5)นักเรียนสรุปใจความ สำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง(Recite -R) และ6)นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวน วิเคราะห์ วิวิจารณ์

บทอ่าน(Reflect -R) แสดงความคิดเห็น ครูจะทบทวนคำถามและคำตอบที่ได้จากการอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญหายไป ให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำ

สรุปได้ว่า วิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R มีขั้นตอน 6 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการขั้นอ่านสำรวจ(Survey -S) ซึ่งเป็นอ่านอย่างคร่าวๆ ขั้นตั้งคำถาม (Question -Q) ขั้นอ่านอย่างละเอียด (Read -R) เพื่อให้ได้คำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นจดบันทึกข้อมูล(Record -R) โดยใช้ภาษาของตนเอง ขั้นสรุปใจความสำคัญ(Recite -R) และขั้นวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน(Reflect -R) เพื่อที่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นขั้นตอน

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกการอ่านจับใจความ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกการอ่านจับใจความ ได้มีผู้วิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

ณัฐชา อักษรเดช (2554) ได้สร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.71/91.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80ที่กำหนดไว้

รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555) ได้พัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.26/82.50 โดยมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด

ศศิธร สุริยวงศ์ (2556) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.42/85.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80ที่กำหนดไว้และมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีธัญญา เทียมหมอก(2557) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.05/81.33 มีผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เสาวภา ช่วยแก้ว(2557) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 83.33/83.92 นักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS หลังเรียนด้วยแบบฝึกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นงเยาว์ ทองกำเนิด(2558) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึกและมีประสิทธิภาพ 82.42/83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นแบบฝึกการอ่านจับใจความจึงมีส่วนสำคัญในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งเสริมการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการอ่านโดยใช้SQ4R

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการอ่านโดยใช้SQ4R ได้มีผู้วิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

สุคนธ์รัตน์ สวัสดิกุล (2554) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R โดยใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 86.08 / 84.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงถึงประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผลของชุดการสอนที่ใช้ข่าวและบทความเชิงวิชาการเป็นเนื้อหาที่นำมาบูรณาการร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ SQ4R

มยุรี นางาม (2555) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้แบบเอส คิว โฟร์อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิดต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบ เอส คิว โฟร์อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิดมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ระดับมาก

เนตรดาว งามยิ่งไพศาล (2557) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R เท่ากับ 82.64/81.78 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจจากการเรียนเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยแบบฝึกทักษะด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R มีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ดังนั้นวิธีการอ่านแบบ SQ4R สามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. แนวการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

6.1 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

6.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร โดยผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ดังนี้

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

2. กำหนดเนื้อหาในการอ่านจับใจความเป็น 4 ประเภทของงานเขียน คือ 1) นิทาน 2) บันทึกเหตุการณ์ 3) บทความ และ 4) บทร้อยกรอง

3. เลือกเรื่องที่อ่านให้สอดคล้องกับประเภทของงานเขียน วัยและความสนใจของผู้เรียน

4. ออกแบบกิจกรรมในแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ จำนวน 4 แบบฝึก ซึ่งแต่ละแบบฝึกประกอบด้วย เรื่องที่อ่าน กิจกรรมพร้อมเฉลยท้ายกิจกรรม ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทนิทาน มีนิทาน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.วัวสามสหาย และ 2.เพื่อนยากพ่ายแพ้ ประกอบด้วยกิจกรรมตามวิธีการอ่านแบบSQ4R ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 อ่านสำรวจ

กิจกรรมที่ 2 ตั้งคำถามจากการอ่าน

กิจกรรมที่ 3 อ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ

กิจกรรมที่ 4 จดบันทึกข้อมูล

กิจกรรมที่ 5 สรุปใจความ

กิจกรรมที่ 6 วิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน และส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก
แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์ มีงาน
เขียน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.สายพระเนตรยาวไกล และ 2.วันร้าย ประกอบด้วยกิจกรรมตามวิธีการอ่าน
แบบSQ4R ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 อ่านสำรวจ

กิจกรรมที่ 2 ตั้งคำถามจากการอ่าน

กิจกรรมที่ 3 อ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ

กิจกรรมที่ 4 จดบันทึกข้อมูล

กิจกรรมที่ 5 สรุปใจความ

กิจกรรมที่ 6 วิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน และส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก

แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความ มีบทความ 2
เรื่อง ได้แก่ 1.บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง และ2.แมงมุมนกยูง แมงมุมที่มีนิสัยเหมือนแมวและสุนัข
ประกอบด้วยกิจกรรมตามวิธีการอ่านแบบSQ4R ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 อ่านสำรวจ

กิจกรรมที่ 2 ตั้งคำถามจากการอ่าน

กิจกรรมที่ 3 อ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ

กิจกรรมที่ 4 จดบันทึกข้อมูล

กิจกรรมที่ 5 สรุปใจความ

กิจกรรมที่ 6 วิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน และส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก

แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภททร้อยกรอง มีทร้อย
กรอง 2 เรื่อง ได้แก่ 1.วนพิภ และ2.คิดเสียว่าเป็นเวอร์กรรม ประกอบด้วยกิจกรรมตามวิธีการอ่าน
แบบSQ4R ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 อ่านสำรวจ

กิจกรรมที่ 2 ตั้งคำถามจากการอ่าน

กิจกรรมที่ 3 อ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ

กิจกรรมที่ 4 จดบันทึกข้อมูล

กิจกรรมที่ 5 สรุปใจความ

กิจกรรมที่ 6 วิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน และส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก

6.2 การปรับปรุงคุณภาพของแบบฝึก

การปรับปรุงคุณภาพแบบฝึกที่สร้างขึ้น มีวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

6.2.1 การสร้างแบบประเมินคุณภาพแบบฝึก

การสร้างแบบประเมินคุณภาพแบบฝึก โดยจัดทำแบบประเมินออกเป็น 2 ชุด ดังนี้
ชุดที่ 1 แบบประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง มีรายการประเมิน 2 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านลักษณะของแบบฝึก 2)ด้านกิจกรรมในแบบฝึก และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น

ชุดที่ 2 แบบประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4Rนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำหรับนักเรียนเป็นแบบประเมินความพึงพอใจแบบมาตราประมาณค่า มีรายการประเมิน 10 ข้อ ได้แก่ 1) คำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย 2) เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ 3) ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น 4) จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม 5) กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 6) ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย 7) กิจกรรมในแบบฝึกสร้างความสนใจ 8) กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง 9) กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ และ10) นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้แบบฝึก และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น

1. การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกสำหรับผู้เชี่ยวชาญ นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาประเมินคุณภาพของแบบฝึกโดยใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

+1	หมายถึง เห็นว่าสอดคล้อง
0	หมายถึง ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง ไม่สอดคล้อง

- วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของแบบฝึกโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

IOC (Index of Item Objectives Congruence) เกณฑ์การแปลความหมาย

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

2. การประเมินคุณภาพของแบบฝึกสำหรับนักเรียน เป็นแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึก แบบประเมินมาตราประมาณค่า ซึ่งนำไปให้นักเรียนจำนวน 10 คน ทำแบบฝึกและประเมินความคิดเห็นตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เป็น 3 ระดับ
ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

3. นำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประเมิน สรุปโดยรวมเห็นว่า คุณภาพในภาพรวมแบบฝึก มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านลักษณะของแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพด้านลักษณะของแบบฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นว่า รายการประเมินอยู่ในระดับสอดคล้อง ได้แก่ จุดประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับตัวชี้วัดการอ่าน บทอ่านเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน เรียงลำดับขั้นการเรียนรู้จากง่ายไปยาก จำนวนแบบฝึกมีความเหมาะสม สามารถช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกต่อเนื่อง จัดทำเฉลยไว้ตอนท้ายกิจกรรมอย่างชัดเจน และ แบบฝึกเหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 ด้านกิจกรรมในแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพด้านกิจกรรมในแบบฝึกมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นว่า รายการประเมินอยู่ในระดับสอดคล้อง ได้แก่ กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ กิจกรรมมีค่าชี้แจงชัดเจน กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมมีข้อความชัดเจน กิจกรรมสร้างความสนใจของผู้เรียน ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนระบุประเด็นของเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตอบคำถามจากคำถามที่ตนเองตั้งคำถามไว้ได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนบันทึกเรื่องราวที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนสรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ และกิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ

4. นำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นักเรียนจำนวน 10 คน ประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึก สรุปโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 สรุปได้ดังนี้

4.1 คำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

4.2 เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวม ระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40

4.3 ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

4.4 จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 โดยนักเรียนเสนอแนะว่า กิจกรรมมีจำนวนมากเกินไป

4.5 กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

4.6 ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90

4.7 กิจกรรมในแบบฝึกเร้าความสนใจ นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 โดยนักเรียนเสนอแนะว่า กิจกรรมในแบบฝึกบางกิจกรรมมีความยาก แต่น่าสนใจ เกิดความท้าทายในการทำแบบฝึก

4.8 กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 โดยนักเรียนเสนอแนะว่า ส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเองทันทีหลังทำกิจกรรม

4.9 กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

4.10 นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวม ระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

7.2 นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จัดทำโดย

นางภัททิรา เอี่ยมประโคน

รหัสนักศึกษา 2562101655

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน

วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คำนำ

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่าน เมื่อผู้อ่านเกิดความเข้าใจจากการอ่านอย่างแท้จริงแล้ว จะสามารถพัฒนาความสามารถการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R มีทั้งหมด 4 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1	เรื่อง การอ่านจับใจความ	งานเขียนประเภทนิทาน
แบบฝึกที่ 2	เรื่อง การอ่านจับใจความ	งานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์
แบบฝึกที่ 3	เรื่อง การอ่านจับใจความ	งานเขียนประเภทบทความ
แบบฝึกที่ 4	เรื่อง การอ่านจับใจความ	งานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

ผู้จัดทำได้เรียบเรียงขึ้นโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

อนึ่ง ผู้จัดทำมีความคาดหวังว่าแบบฝึกนี้จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนได้เป็นอย่างดีและสามารถส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ภัททิรา เอี่ยมประโคน

สารบัญ

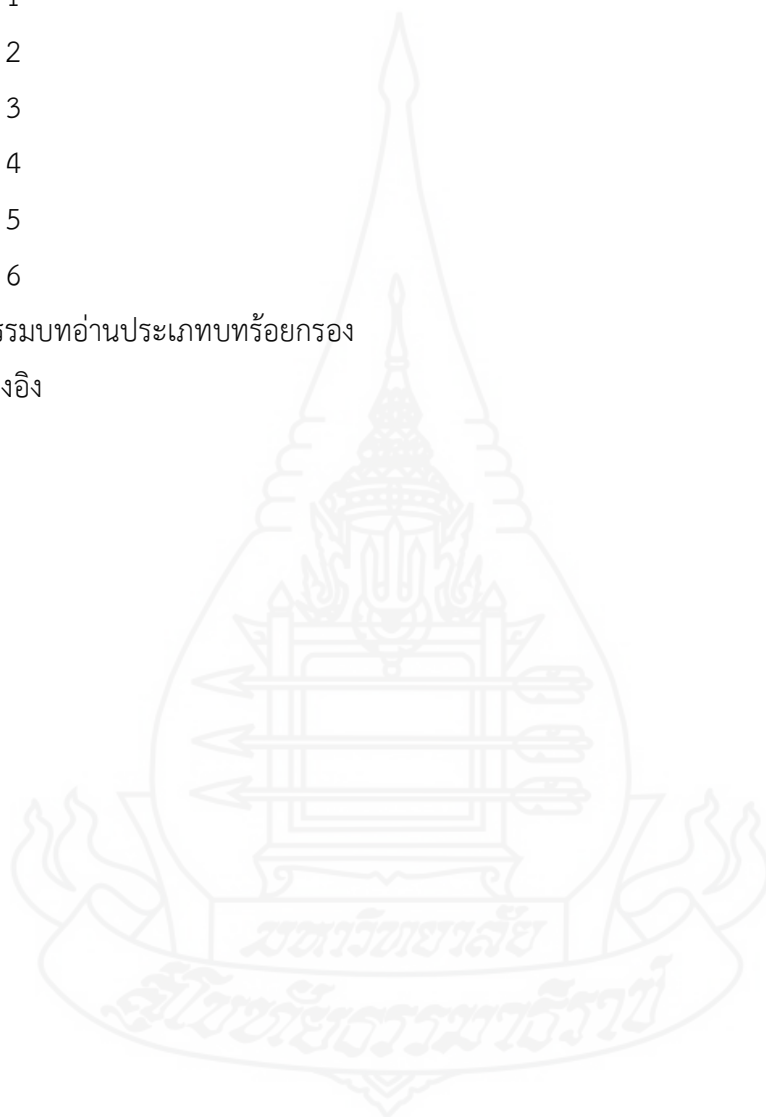
เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน	1
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	2
จุดประสงค์	3
บทอ่านงานเขียนประเภทนิทาน เรื่อง วิวสามสหาย	4-5
กิจกรรมที่ 1	6
กิจกรรมที่ 2	7
กิจกรรมที่ 3	8
กิจกรรมที่ 4	9
กิจกรรมที่ 5	10
กิจกรรมที่ 6	11
บทอ่านงานเขียนประเภทนิทาน เรื่อง เพื่อนยากพาย้าแม่	12-13
กิจกรรมที่ 1	14
กิจกรรมที่ 2	15
กิจกรรมที่ 3	16
กิจกรรมที่ 4	17
กิจกรรมที่ 5	18
กิจกรรมที่ 6	19
เฉลยกิจกรรมบทอ่านงานเขียนประเภทนิทาน	20-25
บทอ่านงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์ เรื่อง สายพระเนตรยาวไกล	26
กิจกรรมที่ 1	27
กิจกรรมที่ 2	28
กิจกรรมที่ 3	29
กิจกรรมที่ 4	30
กิจกรรมที่ 5	31
กิจกรรมที่ 6	32
บทอ่านงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์ เรื่อง วันร้าย	33
กิจกรรมที่ 1	34

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
กิจกรรมที่ 2	35
กิจกรรมที่ 3	36
กิจกรรมที่ 4	37
กิจกรรมที่ 5	38
กิจกรรมที่ 6	39
เฉลยกิจกรรมบทอ่านงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์	40-45
บทอ่านงานเขียนประเภทบทความ เรื่อง บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง	46
กิจกรรมที่ 1	47
กิจกรรมที่ 2	48
กิจกรรมที่ 3	49
กิจกรรมที่ 4	50
กิจกรรมที่ 5	51
กิจกรรมที่ 6	52
บทอ่านงานเขียนประเภทบทความ เรื่อง แมงมูนนกยุง แมงมูนที่มีนิสัยเหมือนแมวและสุนัข	53
กิจกรรมที่ 1	54
กิจกรรมที่ 2	55
กิจกรรมที่ 3	56
กิจกรรมที่ 4	57
กิจกรรมที่ 5	58
กิจกรรมที่ 6	59
เฉลยกิจกรรมบทอ่านงานเขียนประเภทบทความ	60-66
บทอ่านงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง เรื่อง วณิพก	67
กิจกรรมที่ 1	68
กิจกรรมที่ 2	69
กิจกรรมที่ 3	70
กิจกรรมที่ 4	71
กิจกรรมที่ 5	72
กิจกรรมที่ 6	73

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทอ่านงานเขียนประเภททร้อยกรอง เรื่อง คิดเสียว่าเป็นเวอร์กรรม	74
กิจกรรมที่ 1	75
กิจกรรมที่ 2	76
กิจกรรมที่ 3	77
กิจกรรมที่ 4	78
กิจกรรมที่ 5	79
กิจกรรมที่ 6	80
เฉลยกิจกรรมบทอ่านประเภททร้อยกรอง	81-86
เอกสารอ้างอิง	87

คำชี้แจงในการใช้แบบฝึก

คำชี้แจงสำหรับครู

แบบฝึกฉบับนี้ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ ครูผู้สอนควรปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ครูเตรียมและสำรวจแบบฝึกให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
2. ครูศึกษาเนื้อหาและลำดับขั้นตอนของแบบฝึกให้เข้าใจชัดเจน
3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ และคุณค่าของการทำแบบฝึก
4. การทำแบบฝึกแต่ละครั้งนักเรียนควรมีส่วนร่วม เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงาน และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง
5. ครูบันทึกผลทุกครั้งที่นักเรียนทำแบบฝึก เพื่อสังเกตพัฒนาการของนักเรียน

คำชี้แจงในการใช้แบบฝึก

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่นักเรียนจะได้ศึกษาต่อไปนี้เป็นแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สามารถศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง นักเรียนจะประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. ทำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ซึ่งมีกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ขั้นที่ 1 S (Survey) การอ่านสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

กิจกรรมที่ 2 ขั้นที่ 2 Q (Question) การตั้งคำถาม

กิจกรรมที่ 3 ขั้นที่ 3 R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
กิจกรรมที่ 4 ขั้นที่ 4 R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

กิจกรรมที่ 5 ขั้นที่ 5 R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

กิจกรรมที่ 6 ขั้นที่ 6 R4 (Reflect) การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

2. นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเอง หรือแลกเปลี่ยนกันตรวจโดยตรวจสอบส่วนเฉลย

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนศึกษาแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R แล้ว นักเรียนสามารถ

1. อ่านสำรวจเรื่องที่กำหนดให้ได้
2. ตั้งคำถามจากเรื่องที่กำหนดให้ได้
3. ตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งได้
4. จดบันทึกข้อมูลจากการอ่านได้
5. สรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้
6. แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทนิทาน

จัดทำโดย
นางภัททิรา เอี่ยมประโคน

วัวสามสหาย

ผู้แต่ง : บรายนธ์

กาลครั้งหนึ่ง มีวัวสามตัวมันเป็นมิตรที่ดีต่อกันและมีความสามัคคีมาก วัวทั้งสามอาศัยอยู่ในทุ่งกว้างที่ป่าใหญ่แอฟริกาและมักจะไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเวลาใดก็ตาม ทั้งเวลากินหญ้าหรือแม้แต่เข้านอนก็มักจะอยู่ใกล้กันตลอดเวลา

จนกระทั่งวันหนึ่ง ขณะที่วัวทั้งสามตัวกำลังยืนกินหญ้าอยู่นั้น ได้มีสิงโตหัวโหดตัวหนึ่งเดินผ่านมาเห็นเข้า มันหมายที่จะบุกเข้าไปจับกินเหยื่อ

“ว้าว! พวกมันดูน่าอร่อยมากเลยเชียว” สิงโตกล่าวเมื่อวัวทั้งสามเห็นสิงโตก็ไม่มีที่ท่าว่าจะเกรงกลัวแต่อย่างใดแต่กลับยื่นหน้ามาปะทะกับสิงโตในทันที

“ม่อๆ...กางเขาหันหน้าสู้กับสิงโต ห้ามแยกจากกันเป็นอันขาด” วัวตัวหนึ่งกล่าวสิงโตจึงไม่สามารถที่จะเข้าไปใกล้ และทำอะไรพวกวัวทั้งสามได้เลยสักนิด มันจึงทำได้เพียงแค่เดินเหมยงมองอยู่ห่างๆ และรอบๆ เท่านั้น มันเฝ้ารอคอยหาโอกาสที่จะบุกเข้าโจมตี แต่แล้วก็ต้องเลิกราและถอยห่างไปในที่สุด เจ้าวัวตัวที่หนึ่งกล่าวขึ้นว่า “ถ้าพวกเราร่วมมือสามัคคีกัน ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องกลัวเจ้าสิงโตนั้นเลยสักนิด “สิงโตรู้สึกอับอายมาก ที่ไม่สามารถกินพวกวัวนั้นได้ “ฮืม...มันน่าจะมีหนทางดีๆ อยู่บ้างซิ” สิงโตพยายามใช้ความคิด “อ้อ ข้ารู้แล้ว เพราะพวกมันมีความสามัคคีกันนี่เอง ข้าถึงจับพวกมันกินไม่ได้ซะที” “ดังนั้น ข้าต้องจัดการทำให้พวกมันแตกแยก ขาดความสามัคคีเสียก่อน แล้วถึงตอนนั้น ข้าก็จะจับพวกมันกินทีละตัวได้อย่างง่ายดาย ฮ่าๆ!” เมื่อสิงโตคิดได้ดังนั้น มันจึงย้อนกลับมาปรากฏตัวในทุ่งกว้างที่พวกวัวทั้งสามตัวอยู่อีกครั้ง “ดูสิ...นั่นพวกมันกำลังแยกกันไปยืนกินหญ้าอยู่ในที่ห่างๆ กันพอดีเลยเชียว”

สิงโตรีบเดินไปในที่ที่ใกล้ๆ กับวัวตัวสีแดงก่อน แล้วกระซิบด้วยเสียงที่นุ่มนวลที่สุดว่า

“นี่ นายสีแดง เราต้องขอยอมแพ้ในความเก่งกาจของพวกท่านแล้วล่ะ เพราะพวกท่านนั้นทั้งเก่งทั้งแข็งแรง เราขอนับถือแต่ว่านะ เราอยากรู้จักเลยว่า ท่านทั้งสามนั้นใครคือผู้ที่เก่งและแข็งแรงที่สุดในฝูงล่ะ” วัวตัวสีแดงจึงพูดว่า “พวกเรานั้นทั้งเก่งและแข็งแรงด้วยกันทั้งสามนั้นแหละ” สิงโตทำท่าที่เป็นตลกใจ แล้วกล่าวว่า “จริงรึ

ท่าน...แต่ที่ข้าได้ยินมาจากวัวตัวอื่นนั้น..มันไม่ใช่อย่างเช่นที่ท่านพูดนี่!” วัวตัวสีแดงรู้สึกแปลกใจมาก จึงถามไปว่า “แล้วพวกนั้นพูดอย่างไร?” สิงโตจึงได้ที่พูดว่า “วัวตัวสีดำนั้นบอกว่ามันนั้นทั้งเก่งและแข็งแรงที่สุดในฝูงแล้วยังบอกอีกด้วยว่า ถ้าลองไม่มีมันรับรองว่า วัวตัวสีแดงกับวัวตัวสีน้ำตาลจะต้องโดนสิงโตกินไปตั้งนานแล้วอีกด้วยนะท่าน” “ฮือ...อะไรนะ! ทำไมมันถึงได้พูดอย่างนี้ได้ล่ะ” วัวตัวสีแดงพูดขึ้นด้วยความโกรธอย่างมาก

จากนั้น สิงโตก็ได้ไปพูดหอกหลวงเช่นนี้กับวัวสีน้ำตาล

“นี่ ท่านสีน้ำตาล ท่านรู้ไหม เจ้าวัวสีดำนั้นได้พูดปาวประกาศไปทั่วณะว่า ตัวมันนั้นมีหน้าที่คอยคุ้มครองภัยให้กับวัวทั้งสอง หาว่าท่านวัวทั้งสองนั้นอ่อนแอ...และทำอะไรที่เป็นประโยชน์ไม่ได้เสียเลย” เจ้าวัวสีน้ำตาลได้ยินดังนั้น มันก็โกรธมาก แล้วสิงโตก็ได้ไปพูดหอกหลวงเช่นนี้อีกกับวัวสีดำตามแผนได้อย่างแนบเนียน

แล้วในที่สุด..ที่ทุ่งหญ้ากว้างก็เป็นอันได้เกิดการต่อสู้กันขึ้นมาเสียแล้ว เจ้าวัวตัวสีดำตะโกนเสียงดังว่า

“มาเลย...เราจะต้องมาสู้กัน...ให้รู้แน่ชัดไปเลยว่าใครคือผู้ที่เก่งและแข็งแรงที่สุดในฝูง”

แล้ววัวสีแดงก็พูดขึ้นด้วยความโกรธว่า

“ตัวที่เก่งและแข็งแรงที่สุดก็คือข้า!” มันทั้งสามตัวจึงเริ่มต่อสู้กัน..โดยใช้เขี้ยวแหลมคมของพวก

มันต่อสู้กันเองสุดกำลังอย่างไม่ยอมลดละให้กันและกันเลย

“ม่อๆ ม่อๆ ” วัวทั้งสามตัวจึงมีอันต้องนองเลือดจากการต่อสู้

วัวทั้งสามได้รับบาดเจ็บอย่างมากและอ่อนแรงลงอย่างไม่ได้สติ

แล้ววัวทั้งสามก็จำต้องขาดความสามัคคี...ตัดขาดความเป็นมิตรที่ดีต่อกันในที่สุด

“ม่อๆ ข้าไม่ปรารถนาที่จะอยู่กับพวกเจ้าอีกต่อไปแล้ว” วัวทั้งสามตัวกล่าว

สิงโตเฝ้ามองดูเหตุการณ์นั้น มันยิ้มด้วยความพอใจ

มันได้โอกาสเข้าไปจับพวกวัวที่อ่อนแรงใกล้ตาย ทีละตัวๆ แสนง่ายตาย

สิงโตจึงแสนสบายไม่ต้องทำอะไรแต่มีอาหารตุนเป็นเนื้อวัวกินได้ตั้งสามวัน

ที่มา : นิทานอีสปสองภาษา ไทย-อังกฤษ

กิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 1 : S (Survey)

การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “วัวสามสหาย” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

นิทานเรื่องนี้ชื่อเรื่องว่าอย่างไร.

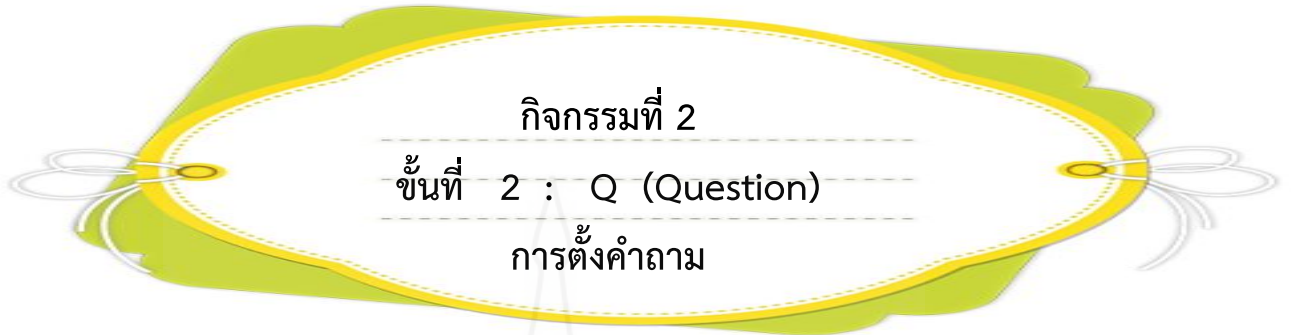
.....

ผู้แต่งคือใคร

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “วัวสามสหาย” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 คำถาม

<p>คำถามที่ 1 “ใคร”</p>	
<p>คำถามที่ 2 “เพราะอะไร”</p>	
<p>คำถามที่ 3 “ที่ไหน”</p>	
<p>คำถามที่ 4 “เมื่อไร”</p>	
<p>คำถามที่ 5 “อย่างไร”</p>	

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “วัวสามสหาย” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

กิจกรรมที่ 4

 ชั้นที่ 4 : R2 (Record)

การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนนำคำตอบจากกิจกรรมที่ 3 มาเขียนเรียงลำดับจากข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 เป็นการบันทึกข้อมูล

บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “วัวสามสหาย” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ กับพฤติกรรมของสิงโตที่ไปยุ่งยงให้วัวแตกความสามัคคีกัน เพราะเหตุใด

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

2. ถ้ามีคนมาพูดคุยยงนักเรียนให้ไม่ไวใจเพื่อนเช่นเดียวกับวัวทั้งสาม นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

ตอบ

.....

.....

3. จงยกตัวอย่างสถานการณ์/เหตุการณ์ในชีวิตของนักเรียนที่แสดงถึงความสามัคคี พร้อมทั้งอธิบายผลที่เกิดจากความสามัคคีนั้น

ตอบ

.....

.....

เพื่อนยากพ่าย่าย

ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง ลิง และ ปลา เป็นเพื่อนรักเพื่อนยาก และคอยช่วยเหลือเจือจุนกันมาเป็นเวลานานเมื่อมีเวลาว่าง บางครั้งลิงก็จะมาหาปลาที่ริมตลิ่ง และบางครั้งปลาก็ไปเรียกหาลิงที่ต้นมะม่วงใกล้ธารน้ำ ทั้งสองมักจะไปมาหาสู่กันเช่นนี้ เพื่อใช้เวลาพูดคุยปรึกษาปัญหาต่างๆ รวมไปถึงการปรับทุกข์กันอยู่เสมอ การที่สัตว์สองตัวนี้มาจับคู่เป็นเพื่อนยากกันก็เห็นว่าสมควรอยู่ เพราะต่างก็สามารถใช้คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเองให้อีกฝ่ายได้เป็นอย่างดี ดังเช่นลิงนั้น เป็นสัตว์ที่ได้เปรียบในการใช้ชีวิตมากกว่าปลา เพราะไม่ว่าจะไปไหนมาไหนก็สะดวก มีอิสระเสรีที่จะท่องเที่ยวหาอาหารตามที่ต่างๆ ในป่าได้ดังที่ใจต้องการ ลิงจึงนับได้ว่าเป็นผู้กว้างขวางผู้หนึ่งในป่า แต่ลิงก็ไม่ได้ตระหนักในเรื่องนี้มากมายนัก มันคบปลาเป็นเพื่อนด้วยความบริสุทธิ์ใจ และยังคงเห็นคุณค่าในตัวปลาอยู่เสมอ ด้วยมีความคิดว่า แม้ปลาจะเป็นเพียงสัตว์น้ำตัวเล็กๆ แต่หากวันใดวันหนึ่งที่อาหารในป่าหมดไป ตนเองอาจจะต้องเป็นฝ่ายไปขอพึ่งพาอาศัยปลา หรืออีกทางหนึ่ง ปลาก็ทำให้ลิงกว้างขวางในสังคมสัตว์น้ำมากขึ้น เมื่อมีศัตรูใดๆ มารุกราน ลิงก็อาจขอความช่วยเหลือจากปลา และเหล่าสัตว์น้ำได้อย่างราบรื่นไม่ติดขัด

ส่วนปลานั้นเป็นสัตว์ที่ต้องอาศัยอยู่ในน้ำ ปลาคิดว่าเป็นบุญของตนโดยแท้ที่ได้ลิงมาเป็นเพื่อนคู่ยาก เพราะลิงมีน้ำใจช่วยเหลือปลาในเรื่องต่างๆ ที่ลิงทำได้มาโดยตลอด นอกจากนั้น หากมีคราวใดที่ปลาเกิดอุบัติเหตุติดค้างอยู่บนบก ลิงก็สามารถช่วยจับปลามาปล่อยลงน้ำได้อย่างทันท่วงที

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ลิงไม่กินปลาเป็นอาหาร ดังนั้น การคบลิงจึงมีความปลอดภัยสำหรับปลา ยิ่งไปกว่านั้นบนบกก็มีอาหารกินที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะผลไม้สุกๆ ซึ่งลิงต้องกินเป็นอาหารอยู่แล้ว ลิงก็มักจะกัดแบ่งผลไม้สุกเหล่านั้นเป็นชิ้นเล็กๆ ที่เพียงพอกับความต้องการของปลา แล้วส่งให้ปลากินอยู่บ่อยๆ ลิงและปลาจึงรัก และประทับใจในกันและกันไม่เสื่อมคลายด้วยประการฉะนี้

อยู่มาวันหนึ่ง เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ขึ้นในป่า น้ำป่าไหลหลากจนท่วมล้นตลิ่ง และเพิ่มระดับสูงขึ้นจนเกือบจะท่วมถึงกิ่งไม้ ลิงและปลาต่างเป็นห่วงในกันและกันมาก ลิงนั้นเที่ยวกระโดดไปตามกิ่งไม้ที่น้ำยังท่วมไม่ถึงแล้วร้องตะโกนเรียกหาปลา

“ปลาเพื่อนยาก เจ้าอยู่ที่ไหน...อยู่แถวนี้หรือไม่ ช่วยส่งเสียงให้ข้ารับรู้ด้วยปลาเพื่อนยากของข้า” ลิงตามหาปลาด้วยความเป็นห่วงยิ่งนัก มันกลัวว่า ปลาจะถูกน้ำพัดพาไปติดค้างตามกิ่งไม้ต่างๆ แต่ไม่ว่าจะหาเท่าไรก็ยังไร้ซึ่งวีแววของปลาเพื่อนรัก มันตามหาปลาไปทั่วป่าจนอ่อนเพลียสิ้นเรี่ยวแรงและผล็อยหลับไปบนต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง

ฝ่ายปลาก็เป็นห่วงลิงมากไม่แพ้กัน มันกลัวว่าลิงจะพลัดตกน้ำและจมน้ำตาย ปลาจึงเที่ยวว่ายน้ำหาลิงไปทั่วทุกหนแห่งที่มันจะสามารถว่ายน้ำไปได้ด้วยกำลังทั้งหมดจากครีบเล็กๆ ทั้งสองของมัน

“เราต้องตามหาสิงห์ให้พบและช่วยสิงห์ให้ได้” สิงห์ช่วยเรามากแล้ว ถึงคราวที่เราจะได้ตอบแทนบุญคุณเพื่อนรักของเราบ้าง” ปลาคิดในใจ และว่ายน้ำหาสิงห์ต่อไปด้วยความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะต้องช่วยสิงห์ให้ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไปนานแล้ว ปลาก็ยังหาสิงห์ไม่พบ ครีบน้อยๆ ของมันที่ใช้แหวกว่ายทวนกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากมาตลอดทางเริ่มอ่อนล้าจนแทบขยับไม่ได้

“ตอนนี้เราไร้เรี่ยวแรงจะว่ายน้ำต่อไป หากยังฝืนตัวเอง เราคงได้หมดกำลังและตายเสียก่อนที่จะได้ช่วยสิงห์เป็นแน่ เพราะฉะนั้นเราจะพักตัวเองสักครู่ เมื่อมีแรงแล้วจึงค่อยว่ายน้ำหาสิงห์ต่อไปจะดีกว่า” ปลาบอกกับตัวเอง แล้วว่ายน้ำเข้าไปหลบพักอยู่ในโพรงรากไม้ที่ถูกน้ำท่วมถึงต้นหนึ่ง เพื่อออมแรงไว้ก่อน

แต่แล้วธรรมชาติก็เมตตาช่วยให้เพื่อนรักทั้งสองมาพบกันจนได้ เพราะน้ำที่ท่วมป่าได้พัดพาเอาร่างน้อยๆ ของปลาที่กำลังพักผ่อนเอาแรงอยู่ในโพรงไม้เคลื่อนขึ้นไปกระทบกับกิ่งไม้ที่สิงห์พักหลบอยู่

เมื่อสิงห์ถูกน้ำป่ากระเด็นมากระทบตัวก็ตกใจตื่น พลันสายตาก็เลื้อยไปเห็นปลาซึ่งถูกกระแสน้ำพัดพามาทางที่ตนอยู่พอดี สิงห์ดีใจมากรีบยื่นมือออกไปคว้าร่างของปลาไว้ แล้วนำปลาไปวางไว้บนยอดไม้ เพื่อไม่ให้ปลาถูกกระแสน้ำพัดพาต่อไปอีก

“ตื่นเถิดเพื่อนเอ๋ย” สิงห์ปลุกปลา ปลาตื่นตามเสียงเรียกของเพื่อนรัก “โอ...สิงห์เพื่อนยาก” ปลาร้องด้วยความดีใจเมื่อเห็นหน้าสิงห์ “ข้าตามหาเพื่อนอยู่นานมากแล้วรู้ไหมแต่หาเท่าไรๆ ก็ไม่พบ เพื่อนไปอยู่ที่ไหนมาเล่า”

“ข้าก็เที่ยวตามหาเพื่อนจนสิ้นแรงเช่นกัน แต่โชคดีที่โชคชะตาชักนำให้เรามาพบกันอีก ข้าเห็นเพื่อนถูกน้ำพัดมาเลยรีบคว้าร่างเพื่อนไว้ แล้วนำมาวางไว้บนยอดไม้นี้ ด้วยเกรงว่าเพื่อนอาจจะถูกกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวพัดพาไปพบกับอันตรายได้” สิงห์กล่าวแก่ปลา

“โอ...สิงห์เพื่อนยาก ท่านมีบุญคุณกับข้าอีกแล้วหรือนี้ ข้าหวังว่าจะได้ช่วยเพื่อนบ้าง แต่กลายเป็นว่าเพื่อนต้องมาช่วยข้าอีก” ปลาตัดพ้อตัวเอง

“อย่าพูดอย่างนั้นเลยปลาเพื่อนรัก เพื่อนเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของข้า ข้าไม่ยอมให้เพื่อนเป็นอะไรหรอก.ว่าแต่เพื่อนอยู่บนยอดไม้นี้สบายดีหรือไม่” สิงห์ถามปลาด้วยความเป็นห่วง

“ขอบใจสิงห์มากที่นำข้ามาอยู่บนยอดไม้นี้ ข้าสบายดี และเห็นด้วยกับเพื่อนว่าหากอยู่ในน้ำที่พัดแรงอย่างนั้นต่อไป ตัวข้าอาจจะไปกระแทกกับโขดหินตายเสียก่อนก็เป็นได้” ปลาเห็นด้วยกับสิงห์โดยลืมไปเสียสนิทว่าตนเองเป็นสัตว์น้ำ ก็ต้องอยู่ในน้ำ

“ถ้าเพื่อนว่าอย่างนี้ข้าก็เบาใจ เอาอย่างนี้นะ เพื่อนพักอยู่บนนี้ก่อน เดี่ยวข้าจะไปหาอาหารดีๆ มาให้เพื่อนกินเอง” สิงห์บอกแก่ปลาแล้วรีบปีนป่ายต้นไม้ออกไปหาอาหารให้ปลาทันที

ในไม่ช้าเมื่อสิงห์กลับมาয়ยอดไม้ที่ปลานอนอยู่ สิงห์ก็แทบเป็นลมทั้งยืน เมื่อเห็นปลาเพื่อนยาก นอนแน่นิ่งสิ้นใจ อยู่บนยอดไม้ที่สิงห์พามาหลบกระแสน้ำอยู่นั่นเอง

กิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 1 : S (Survey)

การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

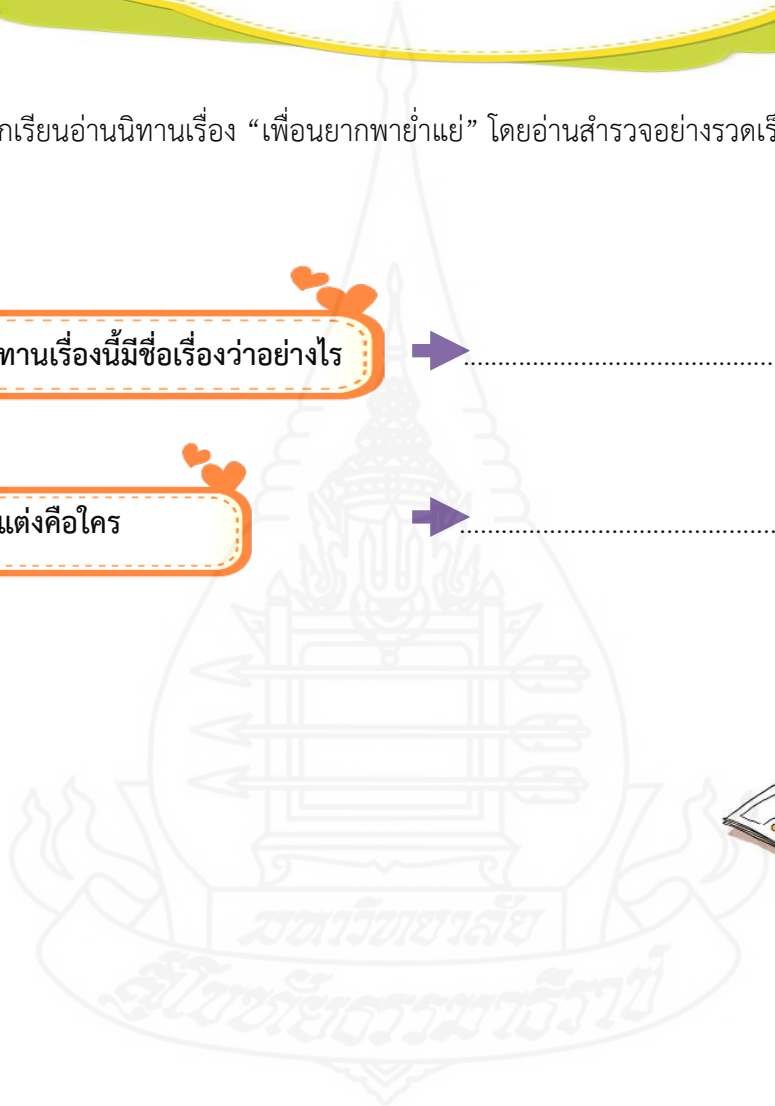
คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “เพื่อนยากพาย่าแม่” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

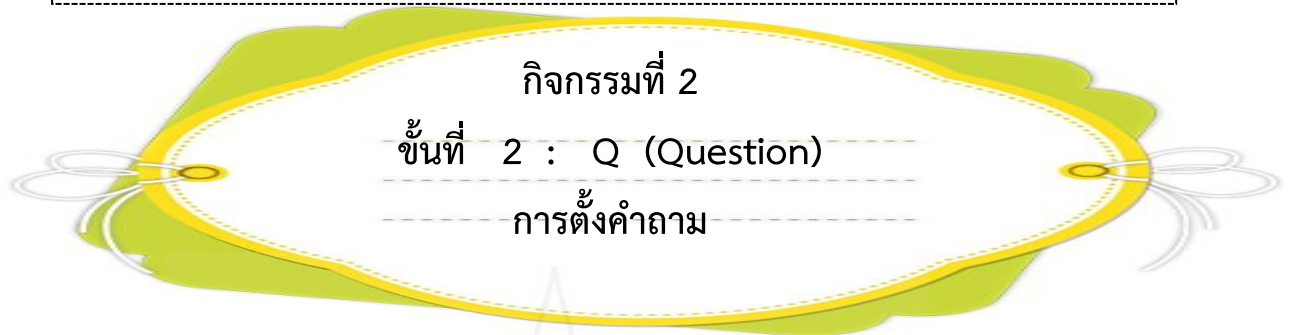
นิทานเรื่องนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

ผู้แต่งคือใคร

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “เพื่อนยากพาย่าแยะ” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 คำถาม

<p>คำถามที่ 1 “ใคร”</p>	
<p>คำถามที่ 2 “เหตุใด”</p>	
<p>คำถามที่ 3 “ที่ไหน”</p>	
<p>คำถามที่ 4 “เมื่อไร”</p>	
<p>คำถามที่ 5 “อย่างไร”</p>	

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “เพื่อนยากพายุแม่” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

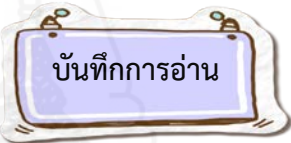
กิจกรรมที่ 4

ขั้นที่ 4 : R2 (Record)

การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนนำคำตอบจากกิจกรรมที่ 3 มาเขียนเรียงลำดับจากข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 เป็นการบันทึกข้อมูล

บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 5

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite)

การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

คำชี้แจง:

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญนิทานเรื่อง “เพื่อนยากพยาย่าย” โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถกลับไปอ่านกิจกรรมที่ 1 ถึง 4 อีกครั้ง

.....

.....

.....

.....

.....

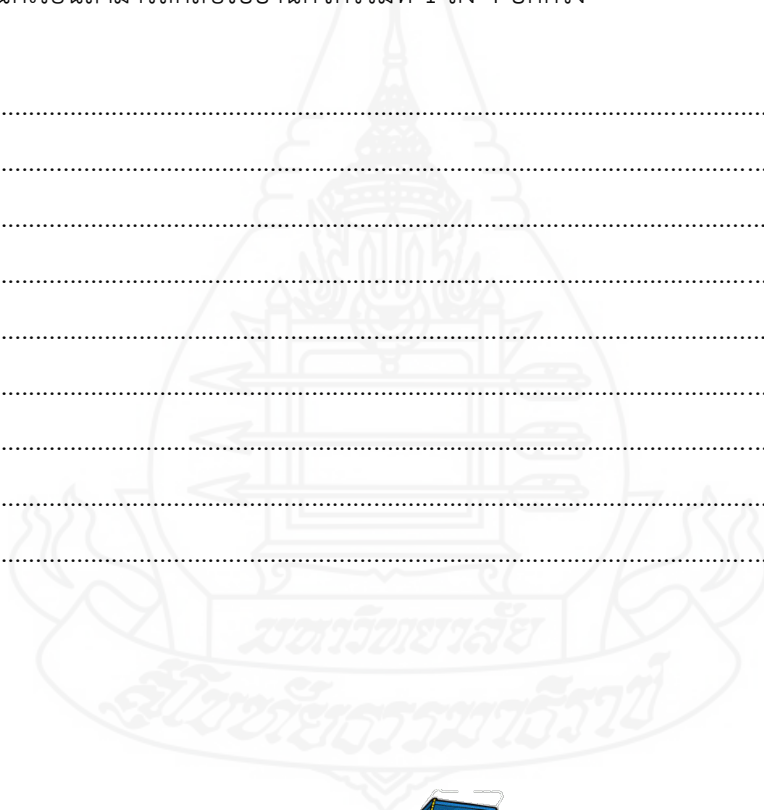
.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “เพื่อนยากพายำแย้” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ปลากับลิงเป็นเพื่อนกัน เพราะเหตุใด

ตอบ

2. จงเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของพฤติกรรมปลาและลิง

ตอบ

ตัวละคร	ข้อดี	ข้อเสีย
ปลา		
ลิง		

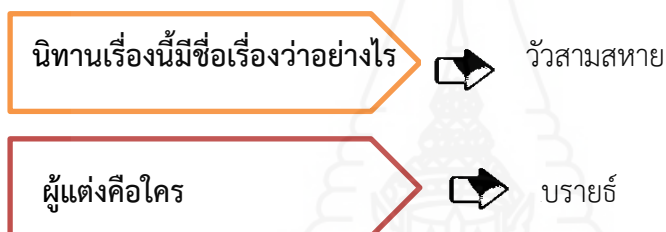
3. ถ้านักเรียนเป็นลิง นักเรียนจะช่วยเหลือปลาจากเหตุการณ์อุทกภัยอย่างไร

ตอบ

เฉลยกิจกรรมที่ 1 นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
(แนวคำตอบ)

เฉลยกิจกรรมที่ 2 นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม

(แนวคำตอบ) นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ชื่อคำถามที่ระบุไว้ “ใคร” “เพราะอะไร” “ที่ไหน” “เมื่อไร” “อย่างไร” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- ใครต้องการกินวัวทั้งสามตัว (ใคร)
- สิ่งใดไม่สามารถจับวัวทั้งสามกินได้เพราะอะไร(เพราะอะไร)
- เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน(ที่ไหน)
- สิ่งใดจึงเริ่มแผนการเมื่อไร(เมื่อไร)
- วัวทั้งสามตัวแตกความสามัคคีกันได้อย่างไร(อย่างไร)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
(แนวคำตอบ) นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
-ใครต้องการกินวัวทั้งสามตัว

ตอบ สิงโตต้องการกินวัวทั้งสามตัว

-สิงโตไม่สามารถจับวัวทั้งสามกินได้เพราะอะไร

ตอบ สิงโตไม่สามารถจับวัวทั้งสามกินได้เพราะวัวทั้งสามมีความสามัคคี

-เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน(ที่ไหน)

ตอบ เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ทุ่งกว้างที่ป่าใหญ่แอฟริกา

-สิงโตจึงเริ่มแผนการเมื่อไร(เมื่อไร)

ตอบ สิงโตจึงเริ่มแผนการเมื่อวัวทั้งสามแยกกัน

-วัวทั้งสามตัวแตกความสามัคคีกันได้อย่างไร(อย่างไร)

ตอบ วัวทั้งสามตัวแตกความสามัคคีกันเพราะไม่ไว้ใจกัน หลงเชื่อคำยุยงของสิงโต

เฉลยกิจกรรมที่ 4 นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

- ณ ทุ่งกว้างที่ป่าใหญ่แอฟริกา สิงโตต้องการกินวัวทั้งสามตัว
- สิงโตไม่สามารถจับวัวทั้งสามกินได้เพราะวัวทั้งสามมีความสามัคคี
- เมื่อวัวทั้งสามแยกกันสิงโตจึงเริ่มแผนการพุดยุยงวัวทั้งสามให้แตกความสามัคคี
- วัวทั้งสามตัวหลงเชื่อคำยุยงของสิงโต จึงแตกความสามัคคีกันเพราะไม่ไว้ใจกัน

เฉลยกิจกรรมที่ 5 นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ

โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

ณทุ่งกว้างที่ป่าใหญ่แอฟริกา สิงโตต้องการกินวัวทั้งสามตัว แต่สิงโตไม่สามารถจับวัวทั้งสามกินได้เพราะวัวทั้งสามมีความสามัคคี เมื่อวัวทั้งสามแยกกันสิงโตจึงเริ่มแผนการพุดูยงวัวทั้งสามให้แตกความสามัคคี ในที่สุดวัวทั้งสามตัวต่างหลงเชื่อคำยุยงของสิงโต จึงแตกความสามัคคีกันเพราะไม่ไว้ใจกัน ทำให้สิงโตสามารถจับวัวทั้งสามกินได้ในที่สุด

เฉลยกิจกรรมที่ 6 นิทานเรื่อง วัวสามสหาย

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ กับพฤติกรรมของสิงโตที่ไปยุยงให้วัวแตกความสามัคคีกัน เพราะเหตุใด

ตอบ - เห็นด้วย เพราะ เป็นวิธีการที่ทำให้สิงโตสามารถจับวัวทั้งสามกินได้

- ไม่เห็นด้วย เพราะ ไม่ควรใช้เล่ห์กล ยุยงให้วัวซึ่งเป็นเพื่อนกันแตกความสามัคคี

2. ถ้ามีคนมาพุดูยงนักเรียนให้ไม่ไว้ใจเพื่อนเช่นเดียวกับวัวทั้งสาม นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด

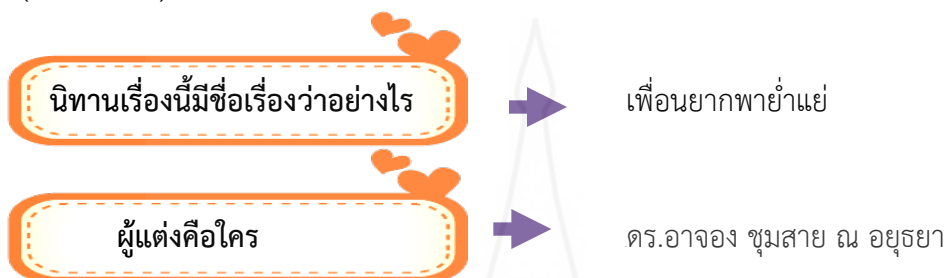
ตอบ ถ้ามีคนมาพุดูยงนักเรียนให้ไม่ไว้ใจเพื่อนเช่นเดียวกับวัวทั้งสาม ข้าพเจ้าจะมีสติ พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะเชื่อคำยุยงนั้น

3. จงยกตัวอย่างสถานการณ์/เหตุการณ์ในชีวิตของนักเรียนที่แสดงถึงความสามัคคี พร้อมทั้งอธิบายผลที่เกิดจากความสามัคคีนั้น

ตอบ ตัวอย่างสถานการณ์/เหตุการณ์ในชีวิตของนักเรียนที่แสดงถึงความสามัคคี เช่น การแข่งขันกีฬา ซึ่งเพื่อนๆ ทุกคนจะต้องมีความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันในการแข่งขันกีฬา, การหาอาหารของมด ซึ่งมดแต่ละตัวจะช่วยกับเก็บเสียบึงอาหารไปไว้ในรังเพื่อไว้เป็นอาหาร เป็นต้น

เฉลยกิจกรรมที่ 1 นิทานเรื่อง เพื่อนยากพาย้าแก่

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
(แนวคำตอบ)

เฉลยกิจกรรมที่ 2 นิทานเรื่อง เพื่อนยากพาย้าแก่

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม
(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุไว้ “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “เมื่อไหร่” “อย่างไร” “เพราะเหตุใด” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- ใครเป็นเพื่อนกับลิง (ใคร)
- เพราะเหตุใดลิงกับปลาจึงเป็นเพื่อนกัน(เพราะเหตุใด)
- อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ปลากับลิงพลัดพรากกัน (อะไร)
- เหตุการณ์อุทกภัยเกิดขึ้นที่ไหน(ที่ไหน)
- ลิงและปลาได้พบกันอีกเมื่อไร (เมื่อไร)
- ลิงช่วยเหลือปลาจากเหตุการณ์อุทกภัยอย่างไร (อย่างไร)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 นิทานเรื่อง เพื่อนยากพาย้าแก่

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

- ใครเป็นเพื่อนกับลิง (ใคร)
คำตอบ ปลาเป็นเพื่อนกับลิง
- เพราะเหตุใดลิงกับปลาจึงเป็นเพื่อนกัน(เพราะเหตุใด)
คำตอบ ปลากับลิงเป็นเพื่อนกัน เพราะทั้งลิงและปลาต่างมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของตนที่สามารถเกี่ยวพันอีกฝ่ายได้เป็นอย่างดี
- อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ปลากับลิงพลัดพรากกัน (อะไร)
คำตอบ สาเหตุที่ทำให้ปลากับลิงพลัดพรากกันคือ อุทกภัย (น้ำท่วม)
- เหตุการณ์อุทกภัยเกิดขึ้นที่ไหน(ที่ไหน)
คำตอบ เหตุการณ์อุทกภัยเกิดขึ้นในป่า
- ลิงและปลาได้พบกันอีกเมื่อไร (เมื่อไร)
คำตอบ ลิงและปลาได้พบกันอีกเมื่อกระแสน้ำพัดพาปลาไปกระทบกับกิ่งไม้ที่ลิงหลับอยู่
- ลิงช่วยเหลือปลาจากเหตุการณ์อุทกภัยอย่างไร (อย่างไร)
คำตอบ ลิงช่วยเหลือปลาจากเหตุการณ์อุทกภัยโดยนำปลาวางไว้บนยอดไม้แล้วไปหาอาหารมาให้ปลากิน

เฉลยกิจกรรมที่ 4 นิทานเรื่อง เพื่อนยากพาย้าแก่

- ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)
- ลิงและปลาเป็นเพื่อนกัน เพราะต่างฝ่ายต่างมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของตนที่สามารถเกี่ยวพันอีกฝ่ายได้เป็นอย่างดี
  - อยู่มาวันหนึ่งในป่าเกิดอุทกภัยขึ้น ลิงและปลาพลัดหลงกันและต่างฝ่ายต่างตามหากัน
  - ในที่สุดกระแสน้ำพัดพาปลาไปกระทบกับกิ่งไม้ที่ลิงหลับอยู่
  - ลิงจึงช่วยปลาโดยนำปลาวางไว้บนยอดไม้แล้วไปหาอาหารมาให้ปลากิน
  - เมื่อลิงกลับมาพบว่าปลาสิ้นใจอยู่บนยอดไม้

เฉลยกิจกรรมที่ 5 นิทานเรื่อง เพื่อนยากพาย้าแก่

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ

โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

(แนวคำตอบ)

ลิงและปลาเป็นเพื่อนกัน เพราะต่างฝ่ายต่างมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของตนที่สามารถเกื้อหนุนอีกฝ่ายได้เป็นอย่างดี อยู่มาวันหนึ่งในป่าเกิดอุทกภัยขึ้นทำให้ลิงและปลาพลัดหลงกันและต่างฝ่ายต่างตามหากันในที่สุดน้ำพัดพาปลาไปกระทบกับกิ่งไม้ที่ลิงหลบอยู่ลิงจึงช่วยปลาจากกระแสน้ำโดยนำปลาวางไว้บนยอดไม้แล้วไปหาอาหารมาให้ปลากิน เมื่อลิงกลับมาพบว่าปลาสิ้นใจอยู่บนยอดไม้

เฉลยกิจกรรมที่ 6 นิทานเรื่อง เพื่อนยากพาย้าแก่

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

(แนวคำตอบ)

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ปลากับลิงเป็นเพื่อนกัน เพราะเหตุใด

ตอบ เห็นด้วยที่ลิงกับปลาเป็นเพื่อนกัน เพราะต่างฝ่ายต่างมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของตนที่สามารถเกื้อหนุนอีกฝ่ายได้เป็นอย่างดี ไม่เห็นด้วยที่ลิงกับปลาเป็นเพื่อนกัน เพราะเป็นสัตว์ต่างประเภทกัน ลิงเป็นสัตว์บกส่วนปลา เป็นสัตว์น้ำ จึงมีวิถีในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน

2. จงเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของพฤติกรรมปลาและลิง

ตอบ

ตัวละคร	ข้อดี	ข้อเสีย
ปลา	- เป็นเพื่อนที่ดี ห่วงใยเพื่อน - ช่วยเหลือเพื่อน	ไม่รู้จักตัวตนของตนเองว่าเป็นสัตว์น้ำ จะต้องอยู่ในน้ำ
ลิง	- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ไม่รู้จักพิจารณาอย่างรอบคอบจนเป็นสาเหตุให้ปลาต้องตาย

3. ถ้านักเรียนเป็นลิง นักเรียนจะช่วยเหลือปลาจากเหตุการณ์อุทกภัยอย่างไร

ตอบ ถ้าข้าพเจ้าเป็นลิงจะช่วยเหลือปลาจากเหตุการณ์อุทกภัย ดังนี้

- นำปลาไปปล่อยในบริเวณที่มีน้ำนิ่ง
- อยู่กับปลาไม่ทิ้งปลาไว้ตามลำพัง คอยพาปลาลงน้ำบ้างในบางเวลา
- นำกระบอกไม้ไผ่ใส่น้ำมาให้ปลาอยู่ชั่วคราว

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบันทึก
เหตุการณ์

จัดทำโดย
นางภัททิรา เอี่ยมประโคน

“สายพระเนตรยาวไกล”

เริงชัย คงเมือง

ผมมีโอกาสทำสารคดีเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชสองครั้ง คือ เรื่อง “ขบวนเรือพระราชพิธี มรดกล้ำค่าแห่งสยาม” และ “ประพาสต้นบนดอย” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ โครงการหลวง สำหรับสารคดีเรื่องเรือพระราชพิธีนั้น นอกจากจะตีพิมพ์ในนิตยสาร เนชั่นแนล จีโอ กราฟฟิก ฉบับภาษาไทยแล้วสารคดีเรื่องนั้นยังได้รับการตีพิมพ์ซ้ำเป็นภาษาต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งเป็น กำลังใจให้ผมทำงานด้านภาพถ่ายตลอดมา

กระนั้น ภาพที่ผมประทับใจอีกภาพ เห็นจะเป็นภาพชาวदारะอั้งกำลังช่วยกันเก็บใบชายามเช้า ที่ไร่ชา 2,000 บนดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ ในอดีตพื้นที่แถบนี้ทั้งหมดหนาวเย็น แห้งแล้ง และเต็มไปด้วยไร่ฝิ่น ภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสลับซับซ้อน ทำให้ยากต่อการปราบปราม ทว่าพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงไม่ย่อท้อ พระองค์ทรงบากบั่นเดินทาง ทั้งทรงล่อ และทรงพระ ดำเนินไปตามเส้นทางทุรกันดารและอันตรายจนถึงที่หมาย ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ริเริ่ม โครงการหลวงแห่งแรกที่นี่และเป็นต้นแบบให้ที่อื่นๆ นำพาให้ชาวบ้านไม่ต้องพึ่งพิงการปลูกฝิ่นอีกต่อไป เรียกได้ว่าเป็นการเอาชนะยาเสพติดได้โดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปรามเลย

สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 จากเมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จประพาสต้นบนดอย พระองค์ทรงพลิกพื้นที่ภูเขาแห้งแล้ง เต็มไปด้วยไร่ฝิ่น จนกลายเป็นสถานีวิจัยและทดลองปลูกพืช เมืองหนาวแห่งแรก นำความอุดมสมบูรณ์ให้กลับคืนมาอีกครั้ง

ภาพนี้ผมเห็นรอยยิ้ม และการพูดคุยหยอกล้อกันระหว่างการเก็บใบชา เป็นวิถีชีวิตของ ชาวบ้านที่มีความสุขกับชีวิตที่มั่นคง ทำให้ผมระลึกถึงพระอัจฉริยภาพ พระวิริยะอุตสาหะ และสายพระ เนตรที่ยาวไกลในการยกระดับคุณภาพชีวิตพสกนิกรของพระองค์

ที่มา : National Geographic ฉบับภาษาไทย

กิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 1 : S (Survey)

การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์ “สายพระเนตรยาวไกล” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อความนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

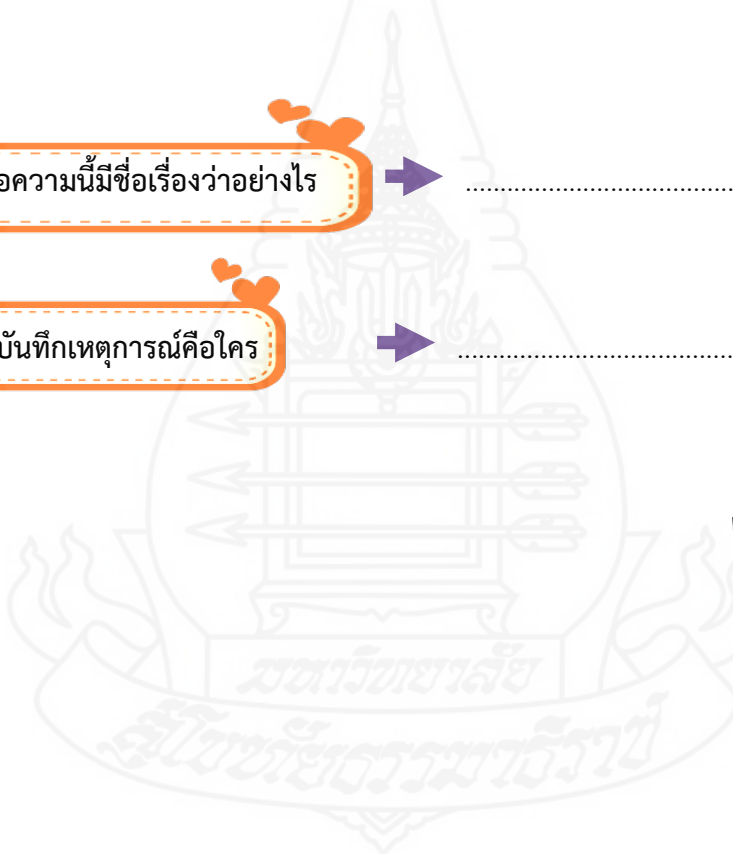

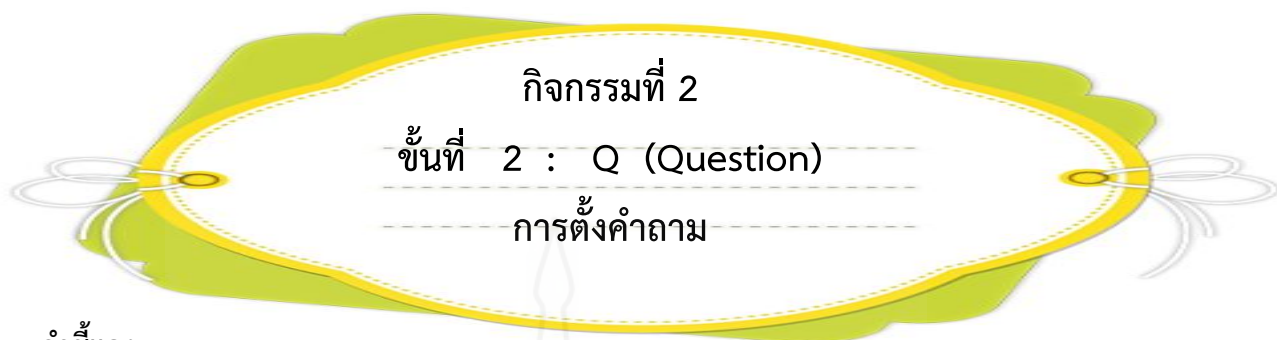
.....

ผู้บันทึกเหตุการณ์คือใคร

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์ “สายพระเนตรยาวไกล” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา
จำนวน 5 คำถาม

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์ “สายพระเนตรยาวไกล” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์ “สายพระเนตรยาวไกล” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่โครงการหลวงทำให้ชาวเขาเปลี่ยนจากการปลูกฝิ่นเป็นไร่ปลูกชา

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเพราะ .....

2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความที่ว่า “การเอาชนะยาเสพติดโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปราม”

ตอบ

3. สายพระเนตรที่ยาวไกล มีผลต่อประเทศไทยอย่างไร

ตอบ

สมัยผมเรียนมัธยมผมศึกษาคณะองศา ผมมีรถอยู่คันหนึ่งรับมรดกตกทอดมาจากพี่อีกทียางรถ จึงเริ่มเสื่อมสภาพ คุณพ่อขอให้ไปเปลี่ยนเพราะอันตราย ผมก็ไม่ทำ ตอนนั้นผมมีความเชื่อมั่นสูง คิดว่าตัวเองมีฝีมือ ยิ่งเพื่อนๆ ชมว่าขับรถเก่ง ยิ่งได้ใจ ชอบแข่งบนถนน จี๋ท้ายคันหน้า แข่งซ้ายแข่งขวา ตลอด ยิ่งเสี่ยงยิ่งมัน

วันหนึ่งก่อนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผมไปเรียนพิเศษ ผมขับรถเร็วมาก ขณะเปลี่ยนเลนจากขวาสุดมาซ้ายสุด แล้วเร่งเครื่องจะแซงคันหน้าเพื่อเข้าเลนกลางอีกที ผมเลี้ยงคอนกรีตที่ก่อล้อมรอบท่อระบายน้ำไม่พ้นเพราะมาเร็ว ประกอบกับดอกยางเสื่อม รถจึงเหวี่ยงไปชนกับเสาไฟฟ้าอย่างแรง ผมสลบไป ฟันอีกทีบนแท็กซี มีเลือดเต็มตัว อาเจียนเป็นเลือด แต่ตอนนั้นยังไม่รู้สึกเจ็บ แต่ซาๆ เหมือนฝันไป ผมบาดเจ็บสาหัส ต้องอยู่โรงพยาบาลนานมาก เพราะกระดูกหน้าอกถูกลูกตากับโพงรอกัมซึกซ้ายแตกหมด

เหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นบทเรียนที่ล้ำค่ามาก ผมได้เรียนรู้ว่า ที่ผ่านมามีโทษในตัวในทางที่ผิด ทำให้ต้องเจ็บตัวและก่อความเดือดร้อนให้คุณพ่อคุณแม่ ทำให้ท่านเสียใจ และเสียค่ารักษาพยาบาลสูงมาก รถก็ต้องขายเป็นเศษเหล็ก ทุกวันนี้ผมรู้ซึ่งถึงคุณค่าของชีวิต จึงอยากบอกทุกคนว่า อย่าเอาชีวิตไปเสี่ยงเลย คุณอาจมีอนาคตที่ดีมากรออยู่ ถ้าพลาดไปมันน่าเสียดายจริงๆ

ที่มา : นิตยสารแพรว

กิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 1 : S (Survey)

การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์เรื่อง “วันร้าย” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อความนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร.

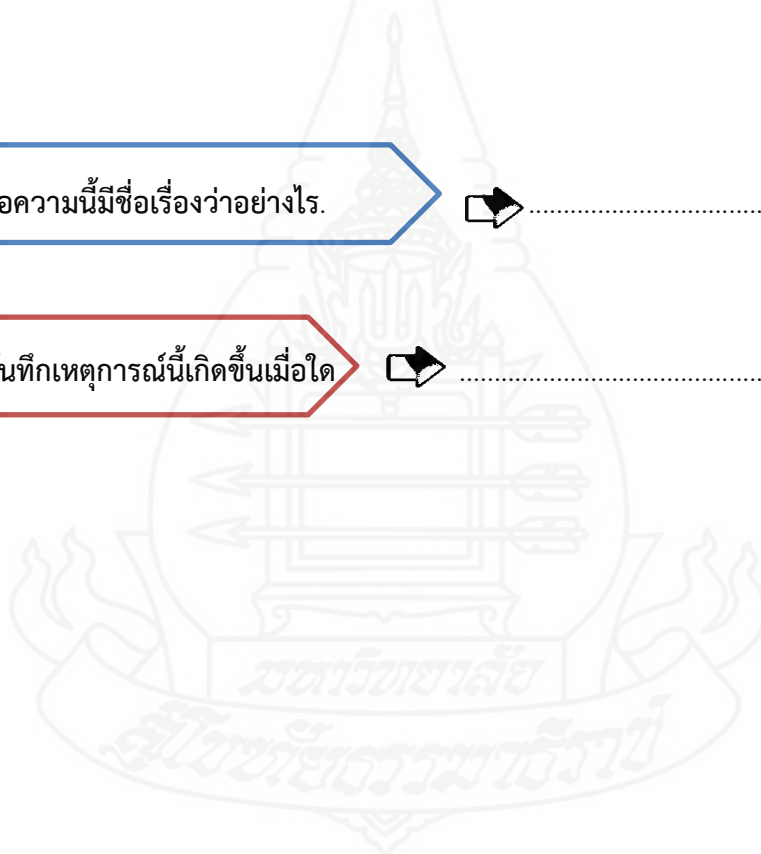

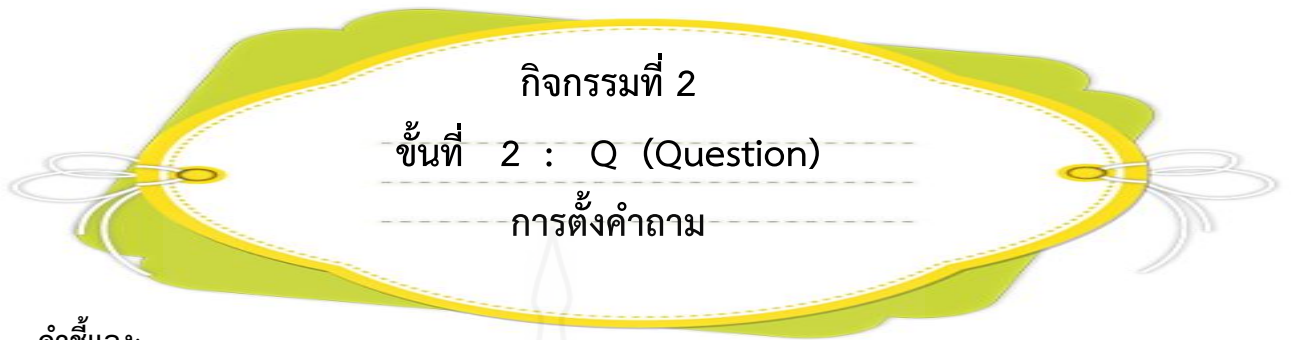
.....

บันทึกเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อใด

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์เรื่อง “วันร้าย” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 คำถาม

 <p>คำถามที่ 1 “ใคร”</p>	<input style="width: 100%; height: 30px; border: 1px solid orange;" type="text"/>
 <p>คำถามที่ 2 “ทำอะไร”</p>	<input style="width: 100%; height: 30px; border: 1px solid magenta;" type="text"/>
 <p>คำถามที่ 3 “เมื่อไร”</p>	<input style="width: 100%; height: 30px; border: 1px solid green;" type="text"/>
 <p>คำถามที่ 4 “อย่างไร”</p>	<input style="width: 100%; height: 30px; border: 1px solid purple;" type="text"/>
 <p>คำถามที่ 5 “เพราะเหตุใด”</p>	<input style="width: 100%; height: 30px; border: 1px solid orange;" type="text"/>

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์เรื่อง “วันร้าย” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบันทึกเหตุการณ์เรื่อง “วันร้าย” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมการขับซิ่งรถของชายในเรื่องเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ตอบ

2. ถ้านักเรียนเป็นชายในเรื่องจะทำอย่างไร เมื่อได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับยางรถที่เสื่อมสภาพ

ตอบ

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่ว่า “ ยิ่งเสี่ยงยิ่งมัน ”

ตอบ

เฉลยกิจกรรมที่ 1 บันทึกเหตุการณ์เรื่อง “สายพระเนตรยาวไกล”

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

(แนวคำตอบ)

ข้อความนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

สายพระเนตรยาวไกล

บันทึกเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อใด

เมื่อช่างภาพได้มีโอกาสไปถ่ายภาพชาวดาระอั้ง
บนดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่

เฉลยกิจกรรมที่ 2 บันทึกเหตุการณ์เรื่อง “สายพระเนตรยาวไกล”

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม

(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุไว้ว่า “ใคร” “ทำอะไร” “ที่ไหน” “อย่างไร” “เพราะเหตุใด” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- ใครคือผู้บันทึกเหตุการณ์ (ใคร)
- ภาพถ่ายในบันทึกเหตุการณ์เขากำลังทำอะไร (ทำอะไร)
- บันทึกเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน (ที่ไหน)
- เพราะเหตุใดพื้นที่บนดอยจึงเปลี่ยนจากไร่ผืนเป็นไร่ชา (เพราะเหตุใด)
- การที่ชาวบ้านปลูกชาแทนฝิ่นมีผลดีอย่างไร (อย่างไร)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 บันทึกเหตุการณ์เรื่อง “สายพระเนตรยาวไกล”

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
(แนวคำตอบ) นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

-ใครคือผู้บันทึกเหตุการณ์

ตอบ ผู้บันทึกเหตุการณ์ คือ ช่างภาพคนหนึ่งซึ่งกล่าวถึงสายพระเนตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

-ภาพถ่ายในบันทึกเหตุการณ์ชาวเขากำลังทำอะไร

ตอบ ภาพถ่ายในบันทึกเหตุการณ์ ชาวตาระอั้งกำลังเก็บใบชา

-บันทึกเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน

ตอบ บันทึกเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่บนดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่

-เพราะเหตุใดพื้นที่บนดอยจึงเปลี่ยนจากไร่ฝิ่นเป็นไร่ชา

ตอบ เหตุที่พื้นที่บนดอยเปลี่ยนจากไร่ฝิ่นเป็นไร่ชา เนื่องจากโครงการหลวงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ส่งเสริมให้ชาวเขาหันมาปลูกชาแทนฝิ่น

- การที่ชาวบ้านปลูกชาแทนฝิ่นมีผลดีอย่างไร

ตอบ การที่ชาวบ้านปลูกชาแทนฝิ่นมีผลดี คือแก้ปัญหายาเสพติด สามารถเอาชนะยาเสพติดโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปราม

เฉลยกิจกรรมที่ 4 บันทึกเหตุการณ์เรื่อง “สายพระเนตรยาวไกล”

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

- ช่างภาพคนหนึ่งกล่าวถึงสายพระเนตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- ภาพที่เขาประทับใจ คือ ชาวตาระอั้งกำลังเก็บใบชา บนดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่
- ซึ่งโครงการหลวงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ส่งเสริมให้ชาวเขาหันมาปลูกชาแทนฝิ่น
- ส่งผลดีเกี่ยวกับปัญหาเสพติด สามารถเอาชนะยาเสพติดโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปราม

เฉลยกิจกรรมที่ 5 บันทึกเหตุการณ์เรื่อง เรื่อง “สายพระเนตรยาวไกล”

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ

โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

ช่างภาพคนหนึ่งประทับใจโครงการหลวงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นสายพระเนตร ส่งเสริมให้ชาวเขาหันมาปลูกชาแทนฝิ่นส่งผลดีเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดสามารถเอาชนะยาเสพติดโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปราม

เฉลยกิจกรรมที่ 6 บันทึกเหตุการณ์เรื่อง เรื่อง “สายพระเนตรยาวไกล”

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่โครงการหลวงทำให้ชาวเขาเปลี่ยนจากการปลูกฝิ่นเป็นไร่ปลูกชา

ตอบ เห็นด้วย เพราะเป็นการเปลี่ยนแหล่งผลิตยาเสพติด คือ ฝิ่น ให้เป็นพืชที่มีประโยชน์ คือ ใบชา และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวเขา

2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความที่ว่า “การเอาชนะยาเสพติดโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปราม”

ตอบ การเอาชนะยาเสพติดโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือการปราบปรามแสดงถึงพระอัจฉริยภาพและสายพระเนตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเอาชนะยาเสพติด โดยไม่ต้องสูญเสียอาศัยเพียงความร่วมมือของคนในชาติที่ช่วยกันกำจัดยาเสพติดให้หมดไป

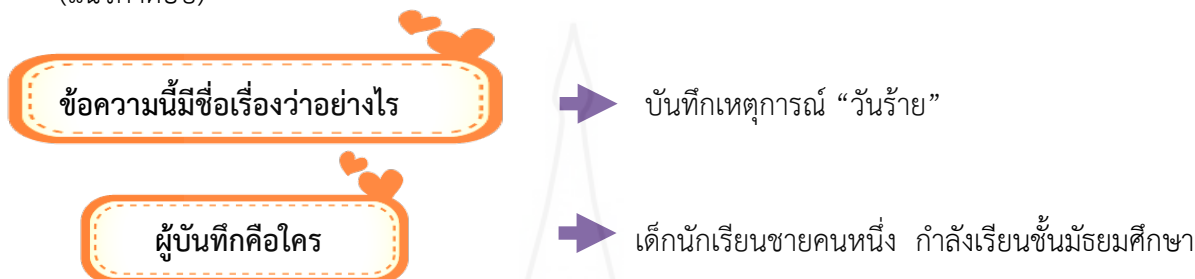
3. สายพระเนตรที่ยาวไกล มีผลต่อประเทศไทยอย่างไร

ตอบ สายพระเนตรที่ยาวไกล มีผลต่อประเทศไทยคือช่วยให้ประเทศไทยสามารถจัดแหล่งผลิตยาเสพติดไปได้ด้วยสันติวิธี และสร้างรายได้แก่ชาวเขาในการทำไร่ชา

เฉลยกิจกรรมที่ 1 บันทึกเหตุการณ์ “วันร้าย”

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

(แนวคำตอบ)

เฉลยกิจกรรมที่ 2 บันทึกเหตุการณ์ “วันร้าย”

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม

(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุไว้ว่า “ใคร” “ทำอะไร” “เมื่อไหร่” “อย่างไร” “เพราะเหตุใด” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- ในเรื่องกล่าวถึงใคร (ใคร)
- ชายในเรื่องทำอะไร (ทำอะไร)
- เหตุการณ์รถชนเกิดขึ้นเมื่อไหร่(เมื่อไหร่)
- พฤติกรรมการขับรถของเขาเป็นอย่างไร (อย่างไร)
- เพราะเหตุใดเขาจึงรู้ถึงคุณค่าชีวิต(เพราะเหตุใด)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 บันทึกเหตุการณ์ “วันร้าย”

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

(แนวคำตอบ)

นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

-ในเรื่องกล่าวถึงใคร

ตอบ ในเรื่องกล่าวถึงชายคนหนึ่ง ในสมัยเรียนชั้นมัธยมศึกษา

-ชายในเรื่องทำอะไร

ตอบ ชายในเรื่องมีพฤติกรรมขับขี่รถเสี่ยงอันตราย

-เหตุการณ์รถชนเกิดขึ้นเมื่อไร

ตอบ เหตุการณ์รถชนเกิดขึ้นในวันหนึ่งก่อนสอบเข้ามหาวิทยาลัย

- พฤติกรรมการขับรถของเขาเป็นอย่างไร

ตอบ พฤติกรรมการขับรถของเขา คือ ขับรถเร็ว ชอบแข่งรถบนถนน แข่งซ้ายแข่งขวา

-เพราะเหตุใดเขาจึงรู้ถึงคุณค่าชีวิต

ตอบ เขาจึงรู้ถึงคุณค่าชีวิตเมื่อประสบอุบัติเหตุ เจ็บตัวและทำให้พ่อแม่เสียใจ

เฉลยกิจกรรมที่ 4 บันทึกเหตุการณ์ “วันร้าย”

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

(แนวคำตอบ)

- ชายคนหนึ่งในสมัยเรียนมัธยมศึกษา เขามีพฤติกรรมขับรถเสี่ยงอันตราย
- สภาพยางรถของเขาเสื่อมแต่เขาไม่ยอมเปลี่ยนเพราะเชื่อมั่นในฝีมือการขับรถของตนเอง
- วันหนึ่งก่อนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ขับขี่รถเร็วมากและประสบอุบัติเหตุ
- เมื่อประสบอุบัติเหตุ เจ็บตัวและทำให้พ่อแม่เสียใจทำให้เขาเห็นคุณค่าของชีวิต

เฉลยกิจกรรมที่ 5 บันทึกเหตุการณ์ “วันร้าย”

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

ชายคนหนึ่งในสมัยเรียนมัธยมศึกษา เขามีพฤติกรรมขับรถเสียงอันทร่าย สภาพยางรถของเขาเสื่อมแต่เขาไม่ยอมเปลี่ยนเพราะเชื่อมั่นในฝีมือการขับรถของตนเองวันหนึ่งก่อนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ขับขับรถเร็วมากและประสบอุบัติเหตุทำให้เขาเห็นคุณค่าของชีวิต

เฉลยกิจกรรมที่ 6 บันทึกเหตุการณ์ “วันร้าย”

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่าน
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

1. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมขับรถของชายในเรื่องเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ตอบ ข้าพเจ้าคิดว่าพฤติกรรมขับรถของชายในเรื่องไม่เหมาะสม เพราะเป็นพฤติกรรมขับรถที่เสียงอันทร่าย อีกทั้งไม่ดูแลความพร้อมของรถในการขับขี่ ทั้งที่ทราบว่ายางเสื่อมสภาพก็ไม่ยอมเปลี่ยน

2. ถ้านักเรียนเป็นชายในเรื่องจะทำอย่างไร เมื่อได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับยางรถที่เสื่อมสภาพ

ตอบ ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายในเรื่อง เมื่อได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับยางรถที่เสื่อมสภาพจะเปลี่ยนยางรถทันที เพื่อความปลอดภัยในการใช้รถ

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่ว่า “ ยิ่งเสี่ยงยิ่งมัน ”

ตอบ- เห็นด้วย เพราะวันรุ่นเป็นวัยที่ชอบความท้าทาย ความเสี่ยง ถ้าได้ทำอะไรที่เสี่ยงและท้าทาย จะมีความสุข

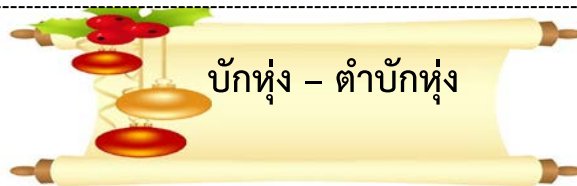
- ไม่เห็นด้วย เพราะความเสี่ยงนั้นอาจทำให้เกิดอันตรายได้

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบทความ

จัดทำโดย
นางภัททิรา เอี่ยมประโคน

เรื่อง : ปรีดา ข้าวบ่อ

เวลากินตำบักหุ้งหรือแม่เห็นคนอื่นกิน ยิ่งเห็นคนค้าคนขายด้วยแล้วเกิดความรู้สึกยกย่องเยินยอ

“บักหุ้ง”

“บักหุ้ง”หรือ มะละกอ พืชพื้นถิ่นแถบอเมริกากลางโน้นอพยพแพร่พันธุ์ไปทั่วโลก เพิ่งมาถึงเมืองไทยเมื่อยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์นี่เอง ครั้นเมื่อเดินทางถึงภาคอีสาน “บักหุ้ง” ผูกเสี่ยวกับปลาแดก(ปลาร้า)แล้วไม่เคยแยกจากกันอีกเลย เป็นคู่ฮักแพงทุกมื้ออาหาร แกรมเป็นของว่างได้ทั้งยามเข้าย่นค้าคีนตีกต้น

“หุ้ง” มาจาก “ฮุ่งเฮือง” (รุ่งเรือง) ด้วยแรกเกิดมีบักหุ้ง ใครปลูกไว้ได้ผลสุกนำไปถวายเจ้านาย เขาผู้นั้นจะได้รับความเมตตาเอ็นดูเป็นพิเศษ ได้ปูนบำเหน็จรางวัลและยศถาภามากมายนี่จึงได้ชื่อว่า “บักหุ้ง”

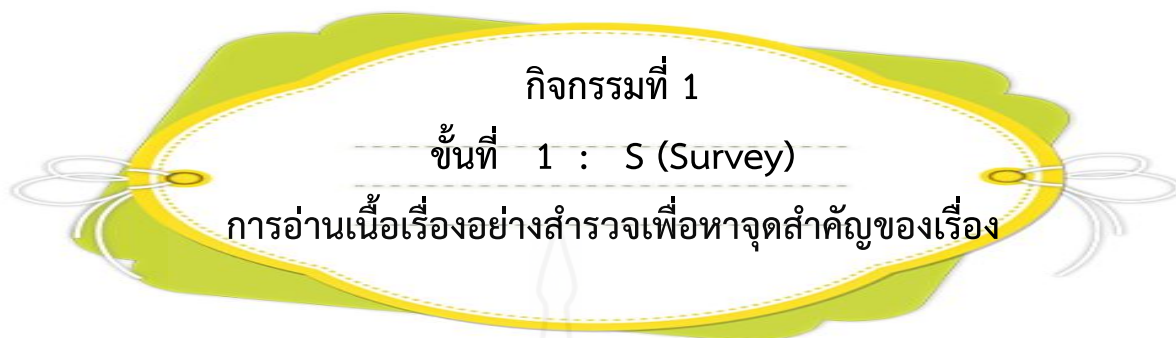
“บักหุ้ง” หวานเมล็ดปลูกทิ้งปลูกขวางที่ไหนก็เกิด ซื่อขายกันก็ถูก “ตำบักหุ้ง” เข้ากันดีกับข้าวเหนียวหนึ่งใหม่ร้อน ๆ เคี้ยวข้าวนุ่มหวานคลุกเคล้าเข้ากับรสผาดควาเค็มส้มเผ็ดจึงแซบได้ใจคุณค่าอาหารจากส่วนประกอบของเครื่องปรุง ผักแกลัมและเครื่องเคียง มีครบทุกวิตามิน

การเข้าถึงรสชาติและได้ประโยชน์จากตำบักหุ้งอย่างเต็มที่ ต้องดูแลเรื่องความสด สะอาดของเครื่องปรุงและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ต้องละเอียดพิถีพิถันในขั้นเตรียมและขณะปรุง...แกะปอกเปลือกกระเทียมให้หมดจด ตำพริก กระเทียมและกุ้งแห้งให้แหลก ใส่ถั่วฝักยาวหั่นตำพอบุบ ผานมะเขือเทศมะกอก เติมน้ำตาลปีบนิด ชอบปูนาปรุงสุกก็ใส่ ตำให้เข้ากัน ใส่น้ำมะขาม น้ำปลาร้าต้ม บีบน้ำมะนาวเน้นเปรี้ยวเข้ม แกรมเปลือกสั๊กซัน ขย่มเส้นบักหุ้งามกรอบที่สับผานด้วยมือ ใสในปริมาณที่พอเหมาะ ตำให้น้ำปรุงจากเครื่องเทศต่างๆ เข้าเส้นพอน้ำ ชิมและปรุงรสเพิ่มเป็นใช้ได้ตั้งสำหรับพร้อมผักหญ้า มีปิ้งไก่หอมๆ ต้มแซบชดน้ำให้คล่องคอก็ตามอารมณ์นิยม

“ตำบักหุ้ง” ซื่อกิน หรือตำกินเองก็อิมอร่อย สุขภาพอนามัยเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี จะเป็นพ่อค้าแม่ค้าตำขายก็เจริญรุ่งเรืองดี

ที่มา : นิตยสาร “ทางอีสาน”

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อความนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

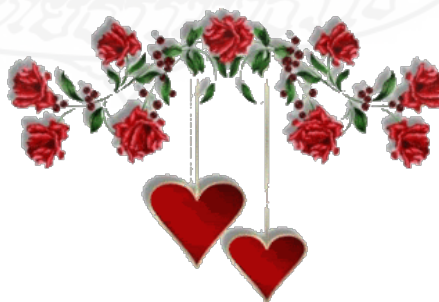

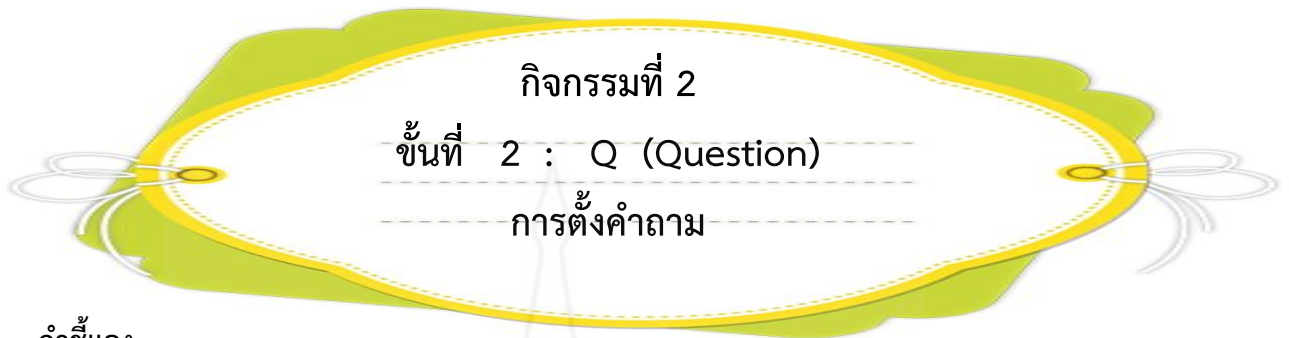
.....

ผู้เขียนคือใคร

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 คำถาม

 <p>คำถามที่-1 “สิ่งใด”</p>	<input style="width: 100%; height: 20px; border: 1px solid orange;" type="text"/>
 <p>คำถามที่-2 “อะไร”</p>	<input style="width: 100%; height: 20px; border: 1px solid magenta;" type="text"/>
 <p>คำถามที่-3 “ที่ไหน”</p>	<input style="width: 100%; height: 20px; border: 1px solid green;" type="text"/>
 <p>คำถามที่-4 “เมื่อไร”</p>	<input style="width: 100%; height: 20px; border: 1px solid purple;" type="text"/>
 <p>คำถามที่ 5 “อย่างไร”</p>	<input style="width: 100%; height: 20px; border: 1px solid orange;" type="text"/>

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

กิจกรรมที่ 4

ขั้นที่ 4 : R2 (Record)

การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนนำคำตอบจากกิจกรรมที่ 3 มาเขียนเรียงลำดับจากข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 เป็นการบันทึกข้อมูล

บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “บั๊กหุ้ง-ตำบั๊กหุ้ง” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่ามะละกอ(บั๊กหุ้ง)ควรรับประทานคู่กับปลาร้าเสมอ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

2. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่ว่า “หุ้ง” มาจาก “ฮุ่งเฮือง” (รุ่งเรือง)ใครปลูกมะละกอ (บั๊กหุ้ง) ไว้ แล้วผลสุกนำไปถวายเจ้านาย เขาผู้นั้นจะได้รับความเมตตาเอ็นดูเป็นพิเศษ ได้ปูนบำเหน็จรางวัลและยศถา” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า “กินตำบั๊กหุ้งแล้วมีสุขภาพอนามัยเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเพราะ

.....

แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข

เรื่อง : ประเสริฐ แก่นจันทร์

หากพูดถึงแมงมุม หลายคน อาจรู้สึกกลัว ไม่อยากเข้าใกล้ แต่ถ้าได้เห็นเจ้า “แมงมุมนกยูง” ตัวจิ๋ว คุณอาจจะเปลี่ยนใจไปเลยก็ได้ เพราะพวกมันมีสีสันสวยงาม และทำทางที่น่ารัก

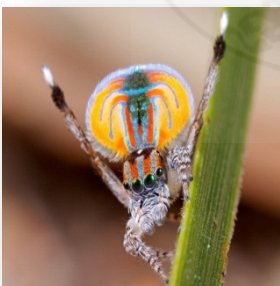
“แมงมุมนกยูง” เป็นแมงมุมที่มีขนาดเล็กมาก ลำตัวยาวประมาณ 4-5 มม.เท่านั้น พบได้ในประเทศออสเตรเลีย

ที่มาของชื่อ “แมงมุมนกยูง” หรือชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *maratusVolans* นั้น มีสีสันอันสวยงามของขนที่ปกคลุมลำตัวและบวกที่พวกมันมีส่วนหางที่ยกขึ้นมาแผ่ออกมาเป็นวงกลมได้ เมื่อเห็นแล้ว พานให้นึกถึงลักษณะของนกยูงที่กำลังรำแพน แมงมุมนกยูงตัวผู้ มีสีขนที่สดใส ทั้งสีขาว สีแสด สีน้ำเงิน ส่วนตัวเมีย มีสีน้ำตาลปนดำ

นอกจากนี้ “สีขน” ที่โดดเด่นแล้ว พฤติกรรมการผสมพันธุ์ของพวกมันก็น่าสนใจไม่แพ้กันด้วย เพราะเมื่อตัวผู้ เจอกับตัวเมียที่ถูกใจ มันจะขยับส่วนหาง ชูไปมา คล้ายๆ กับนกยูงรำแพน และยกขาคู่ที่ 3 ขึ้นขยับตุ๊กตุ๊กด้วย

ดร.เจอร์เกน ออตโต นักชีววิทยาประเทศออสเตรเลีย ผู้เริ่มศึกษาเกี่ยวกับแมงมุมนกยูง เผยว่า เขาสนใจมันตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 ตอนนั้นเขาเกือบจะเผลอเหยียบมันไปตัวหนึ่ง ขนาดที่เดินอยู่ในอุทยานแห่งชาติคูริงโกเชส

สำหรับเขาแล้ว แมงมุมนกยูงมีพฤติกรรมแตกต่างไปแมงมุมชนิดอื่นๆ มันมีดวงตากลมโต และมีการเคลื่อนไหวไปมา การรับรู้และการปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อม ที่ดูน่ารัก น่าเอ็นดู คล้ายแมวและสุนัข

บางคนが見มันเรียกว่า “เจ้าแมวหลายขา-kittens with too many legs” ด้วยซ้ำ

ที่มา: นิตยสารคู่สร้างคู่สม

กิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 1 : S (Survey)

การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

บทความนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

.....

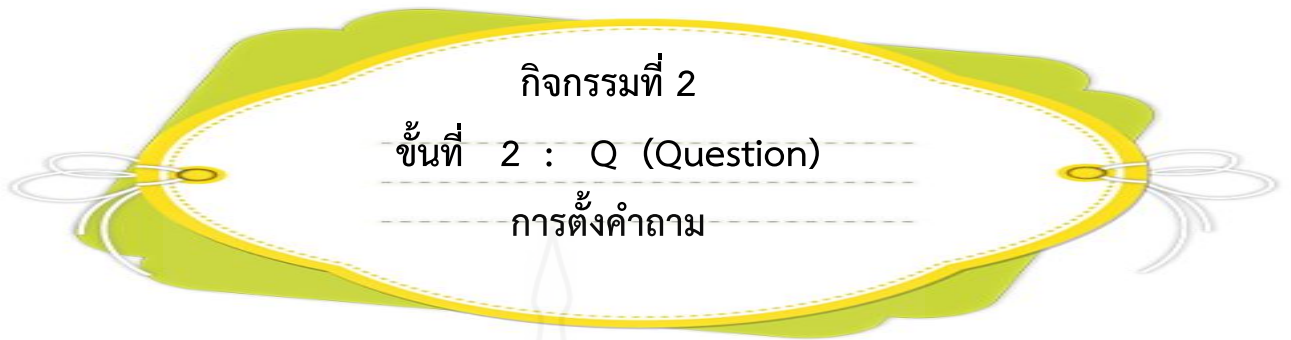
ผู้เขียนคือใคร

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”
 แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 คำถาม

 <p>คำถามที่ 1 “ใคร”</p>	 <div style="border: 2px solid orange; width: 480px; height: 35px; margin-left: 10px;"></div>
 <p>คำถามที่ 2 “อะไร”</p>	 <div style="border: 2px solid magenta; width: 480px; height: 35px; margin-left: 10px;"></div>
 <p>คำถามที่ 3 “ที่ไหน”</p>	 <div style="border: 2px solid green; width: 480px; height: 35px; margin-left: 10px;"></div>
 <p>คำถามที่ 4 “เมื่อไร”</p>	 <div style="border: 2px solid purple; width: 480px; height: 35px; margin-left: 10px;"></div>
 <p>คำถามที่ 5 “อย่างไร”</p>	 <div style="border: 2px solid orange; width: 480px; height: 35px; margin-left: 10px;"></div>

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

กิจกรรมที่ 4

ขั้นที่ 4 : R2 (Record)

การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนนำคำตอบจากกิจกรรมที่ 3 มาเขียนเรียงลำดับจากข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 เป็นการบันทึกข้อมูล

บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนรู้สึกกลัวแมงมุมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

2. ลักษณะทางที่ยกขึ้นมาแผ่เป็นวงกลมได้ของแมงมุม นักเรียนคิดว่าน่าจะคล้ายกับพฤติกรรมใดของสัตว์ที่นักเรียนรู้จัก จงบอกเหตุผลประกอบ

ตอบ

คล้ายกับ.....เพราะ .....

3. ความน่ารักน่าเอ็นดูของแมวและสุนัขเป็นอย่างไร จงบอกเหตุผลประกอบ

ตอบ

เฉลยกิจกรรมที่ 1 บทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง”

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
(แนวคำตอบ)

ข้อความนี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

บักหุ้ง ตำบักหุ้ง

ผู้เขียนคือใคร

ปรีดา ข้าวป่อ

เฉลยกิจกรรมที่ 2 บทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง”

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม
(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุไว้ “อะไร” “ทำไม” “ที่ไหน” “เมื่อไหร่” “อย่างไร” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- บักหุ้ง หมายถึงอะไร (อะไร)
- สิ่ง que ควรรับประทานร่วมกับบักหุ้งคืออะไร (อะไร)
- ทำไมจึงเรียกว่าบักหุ้ง (ทำไม)
- บักหุ้งมีถิ่นกำเนิดจากที่ไหน (ที่ไหน)
- บักหุ้งเข้ามาในเมืองไทยเมื่อไหร่(เมื่อไหร่)
- หุ้งมีความหมายว่าอย่างไร (อย่างไร)
- วิธีการตำบักหุ้งเป็นอย่างไร (อย่างไร)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 บทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง”

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
(แนวคำตอบ)

นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

- บักหุ้ง หมายถึงสิ่งใด

ตอบ บักหุ้ง หมายถึง มะละกอ

- สิ่งที่ควรรับประทานร่วมกับบักหุ้งคืออะไร

ตอบ สิ่งที่ควรรับประทานร่วมกับบักหุ้งคือ ปลาร้า

- ทำไมจึงเรียกว่าบักหุ้ง

ตอบ การเรียกว่า บักหุ้ง เพราะ ผู้ที่ปลูกได้นำผลสุกไปถวายเจ้านายแล้วเขาผู้นั้นได้รับความเมตตาเอ็นดูเป็นพิเศษ ได้ปูนบำเหน็จรางวัลและยศถา

- บักหุ้งมีถิ่นกำเนิดจากที่ไหน

ตอบ บักหุ้งมีถิ่นกำเนิดจากอเมริกากลาง

- บักหุ้งเข้ามาในเมืองไทยเมื่อไหร่

ตอบ บักหุ้งเข้ามาในเมืองไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

- หุ้ง มีความหมายว่าอย่างไร

ตอบ รุ่งเรือง

- วิธีการตำบักหุ้งเป็นอย่างไร

ตอบ วิธีการตำบักหุ้ง เริ่มจากการแกะปอกเปลือกกระเทียมออกให้หมด โขลกพริก กระเทียมและกุ้งแห้งให้แหลก ใส่ถั่วฝักยาวหั่นโขลกพอบุบ ผานมะเขือเทศ มะกอก เติมน้ำตาลปีบ ถ้าชอบปูนาก็ใส่ลงไป ตำให้เข้ากัน ใส่น้ำมะขาม น้ำปลาร้าต้ม บีบน้ำมะนาว อาจใส่เปลือกมะนาวลงไปด้วย ชุยมะเส้น บักหุ้งกรอบที่สับผานด้วยมือ ใส่ในปริมาณที่พอเหมาะ ตำให้น้ำปรุงจากเครื่องเทศต่าง ๆ เข้าเส้น จากนั้นชิมและปรุงรสเพิ่มเติม

เฉลยกิจกรรมที่ 4 บทความเรื่อง “บักหุ่ง-ตำบักหุ่ง”

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

- บักหุ่ง หมายความว่า รุ่งเรือง หรืออีกชื่อหนึ่งคือ มะละกอ
- มีต้นกำเนิดอยู่ในแถบอเมริกากลาง
- เข้ามาในประเทศไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์
- มีวิตามินและคุณค่าทางอาหาร
- นิยมรับประทานควบคู่กับปลาร้า ปรุงรสชาติให้อร่อยด้วยเครื่องปรุงที่สะอาดและตำด้วยความพิถีพิถัน

เฉลยกิจกรรมที่ 5 บทความเรื่อง “บักหุ่ง-ตำบักหุ่ง”

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

บักหุ่ง (มะละกอ) หมายความว่า รุ่งเรือง มีต้นกำเนิดอยู่ในแถบอเมริกากลางและเข้ามาในประเทศไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นผลไม้ที่มีวิตามินและคุณค่าทางอาหาร นิยมรับประทานควบคู่กับปลาร้า ปรุงรสชาติให้อร่อยด้วยเครื่องปรุงที่สะอาดและตำด้วยความพิถีพิถัน

เฉลยกิจกรรมที่ 6 บทความเรื่อง “บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง”

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่ามะละกอ(บักหุ้ง)ควรรับประทานคู่กับปลาร้าเสมอ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะ มะละกอเมื่อนำมาตำกับปลาร้ามีรสชาติอร่อยเข้ากันดี
- ไม่เห็นด้วย เพราะ สามารถนำมะละกอไปรับประทานด้วยวิธีอื่นก็มีรสชาติอร่อยได้ เช่น นำผลสุกไปรับประทานหรือนำผลดิบมาตำใส่เครื่องปรุงอื่นก็อร่อยเช่นกัน

2. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่ว่า “หุ้ง” มาจาก “ฮุ่งเฮือง” (รุ่งเรือง)ใครปลูกมะละกอ (บักหุ้ง) ไว้ แล้วผลสุกนำไปถวายเจ้านาย เขาผู้นั้นจะได้รับความเมตตาเอ็นดูเป็นพิเศษ ได้ปูนบำเหน็จรางวัลและยศถา” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะ ในอดีตมีคนปลูกบักหุ้ง(มะละกอ)ไว้ ได้ผลสุกนำไปถวายให้เจ้านาย เขาได้รับความเมตตาเอ็นดูเป็นพิเศษ เจ้านายได้ปูนบำเหน็จรางวัลและยศถาให้แก่เขา
- ไม่เห็นด้วย เพราะความเจริญรุ่งเรืองของคนเราไม่ได้อยู่ที่การนำผลไม้ไปมอบแก่ใครแต่อยู่ที่การปฏิบัติตนของคนนั้น

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า “กินตำบักหุ้งแล้วมีสุขภาพอนามัยเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี”พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะตำบักหุ้งได้คุณค่าอาหารจากส่วนประกอบของเครื่องปรุง ผักแกลัมและเครื่องเคียง ครบทุกวิตามิน
- ไม่เห็นด้วย เพราะ สารอาหารบางอย่างไม่ได้จากตำบักหุ้ง เช่น แป้ง โปรตีน ไขมัน ซึ่งมีความจำเป็นต่อร่างกายเช่นกัน

เฉลยกิจกรรมที่ 1 บทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
(แนวคำตอบ)

เฉลยกิจกรรมที่ 2 บทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม
(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุไว้ว่า “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “เมื่อไหร่” “อย่างไร” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- ใครเป็นผู้ค้นพบแมงมุมนกยูง (ใคร)
- สัตว์อะไรที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับแมงมุมชนิดนี้ (อะไร)
- แมงมุมนกยูงสามารถพบได้ที่ไหน(ที่ไหน)
- แมงมุมนกยูงจะรำแพนเหมือนนกยูงเมื่อไหร่(เมื่อไหร่)
- แมงมุมนกยูงมีพฤติกรรมแตกต่างจากแมงมุมชนิดอื่นๆอย่างไร(อย่างไร)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 บทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

(แนวคำตอบ)

นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

- ใครเป็นผู้ค้นพบแมงมุมนกยูง

ตอบ ผู้ค้นพบแมงมุมนกยูง คือ ดร.เจอร์เกน ออตโต นักชีววิทยาประเทศออสเตรเลีย

- สัตว์อะไรที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับแมงมุมชนิดนี้ (อะไร)

ตอบ สัตว์อะไรที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับแมงมุมชนิดนี้ คือ นกยูง สุนัข และแมว

- แมงมุมนกยูงสามารถพบได้ที่ไหน

ตอบ แมงมุมนกยูงสามารถพบที่ประเทศออสเตรเลีย

- แมงมุมนกยูงจะล่าแพนเหมือนนกยูงเมื่อไร

ตอบ แมงมุมนกยูงจะล่าแพนเหมือนนกยูงเมื่อผสมพันธุ์

- แมงมุมนกยูงมีพฤติกรรมแตกต่างจากแมงมุมชนิดอื่น ๆ อย่างไร

ตอบ แมงมุมนกยูงมีพฤติกรรมแตกต่างจากแมงมุมชนิดอื่น ๆ คือ มีสีสันสดใส ดวงตากกลมโต และมีการเคลื่อนไหวไปมาในการรับรู้และการปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อม

เฉลยกิจกรรมที่ 4 บทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

(แนวคำตอบ)

- ดร.เจอร์เกน ออตโต นักชีววิทยาประเทศออสเตรเลียค้นพบแมงมุมนกยูง
- แมงมุมชนิดนี้เปรียบเทียบกับนกยูง สุนัข และแมว
- สามารถพบแมงมุมนกยูงได้ที่ประเทศออสเตรเลีย
- พฤติกรรมการผสมพันธุ์ของแมงมุมนกยูงจะขยับส่วนหาง ชูไปมา คล้ายๆกับนกยูงล่าแพน
- มีขนาดเล็กมาก สีสันสดใส ดวงตากกลมโต และมีการเคลื่อนไหวไปมาในการรับรู้และการปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อม

เฉลยกิจกรรมที่ 5 บทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

ดร.เจอร์เกน ออตโต นักชีววิทยาประเทศออสเตรเลียค้นพบแมงมุมนกยูง ที่ประเทศออสเตรเลีย แมงมุมนกยูง มีขนาดเล็กมาก สีสันสดใส ดวงตากกลมโต และมีการเคลื่อนไหวไปมาในการรับรู้และการปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการผสมพันธุ์ของแมงมุมนกยูงจะขยับส่วนหาง ชูไปมา คล้ายๆกับนกยูงรำแพน

เฉลยกิจกรรมที่ 6 บทความเรื่อง “แมงมุมนกยูง แมงมุมที่นิสัยเหมือนแมวและสุนัข”

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

1. นักเรียนรู้สึกกลัวแมงมุมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ กลัว เพราะ แมงมุมมีลักษณะน่าขยะแขยง แมงมุมบางชนิดมีพิษ ถ้าเราถูกกัดทำให้ได้รับอันตรายได้ ไม่กลัว เพราะ แมงมุมเป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็ก มีสีสันและไม่มีพิษ จึงไม่เป็นอันตราย

2. ลักษณะหางที่ยกขึ้นมาแผ่เป็นวงกลมได้ของแมงมุม นักเรียนคิดว่าน่าจะคล้ายกับพฤติกรรมใดของสัตว์ที่นักเรียนรู้จัก จงบอกเหตุผลประกอบ

ตอบ - คล้ายกับนกยูง ซึ่งนกยูงจะแผ่หางเป็นวงกลมเรียกว่า รำแพน

3. ความน่ารักน่าเอ็นดูของแมวหรือสุนัขเป็นอย่างไร จงอธิบาย

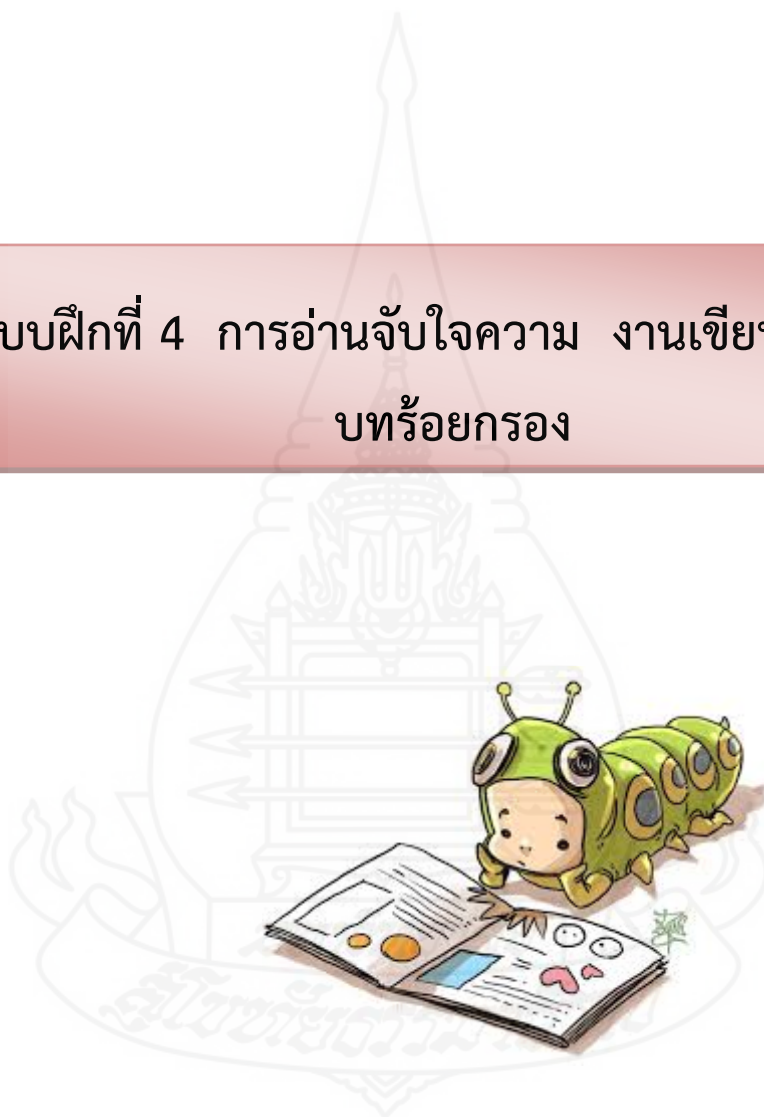
ตอบ

- ความน่ารักน่าเอ็นดูของแมว คือ การคลอเคลียผู้เป็นเจ้าของ การส่งเสียงร้องออดอ้อน
- ความน่ารักน่าเอ็นดูของสุนัข คือ การคลอเคลีย เล่นหยอกล้อกับเจ้าของ และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าของได้

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภท
บทร้อยกรอง

จัดทำโดย
นางภัททิรา เอี่ยมประโคน

วณิพก

ในตลาดที่เก่าเขาประจำ
 ชรากับพิณเพลงบ้านไพร
 เขาดีดลงแต่ไม่พลีว-นิ้วพิการ
 เสียงสั้นเครื่องมือให้ โอ้ ไพเราะ
 มีบางคนเขาชอบตอบแทนให้
 มีบ้างฟังไม่เพลินก็เงินแคล้ว
 ฉันทื่นชอบแม้ไม่เพลินเฝ้าเดินเฉียด
 เขาเล่นร้องต่อไปเหมือนไม่เกรง
 ตลาดวายหมดเวลาวณิพก
 นั้นเจ้าหมาขี้เรื้อนเหมือนมาฟัง
 เป็นภาพจำตรึงใจชายคนหนึ่ง
 ซึ่งเสียงพิณที่บรรเลงเพลงบ้านไพร

กูทำงานงล่อมค่าจนจำได้
 แม้เล่นได้เล็กน้อยไม่ค่อยเพราะ
 ดนตรียานแต่คำร้องก็ต้องเหมาะ
 หากไม่นับพิณเดาะก็เหมาะแล้ว
 แบนก็ยี่สิบหย่อนไว้ข้างในแก้ว
 เขายังแสวงหากินกับพิณเพลง
 เสียงพิณเสียดทำนองผิดก็พิศเพ่ง
 ความครั้นเครงหียบยื่นให้ไม่คิดตั้งค้
 แกะกับข้าวห่อหมกถกขานั่ง
 เขาป็นข้าวให้หมานั่ง แบ่งวางไว้
 ศิลปินผู้ซึ่งมีแต่ให้
 และซึ่งใจชายชรา...วณิพก

ทีมา ขวัญเรือน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์เรื่อง “วณิพก” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

บทประพันธ์นี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

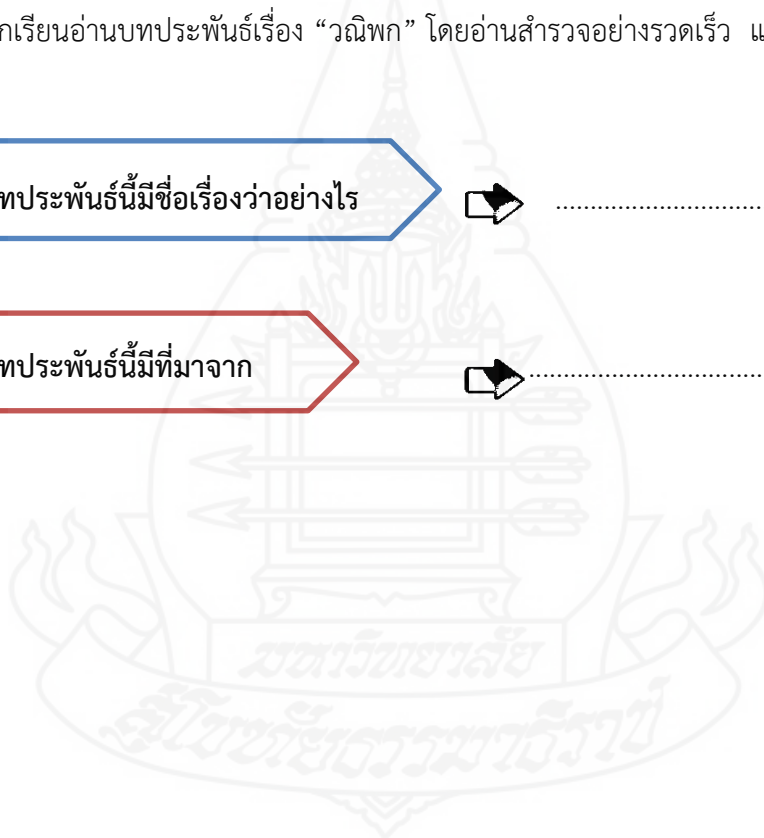

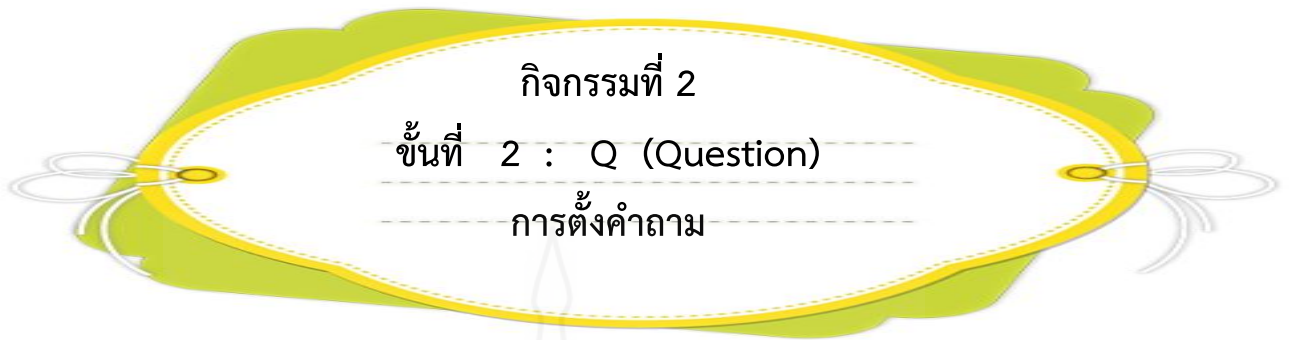
.....

บทประพันธ์นี้มีที่มาจาก

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์เรื่อง “วณิพก” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 คำถาม

คำถามที่ 1
“ใคร”

คำถามที่ 2
“อะไร”

คำถามที่ 3
“ที่ไหน”

คำถามที่ 4
“เมื่อไร”

คำถามที่ 5
“อย่างไร”

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์เรื่อง “วณิพก” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์เรื่อง “วณิพก” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ชายชราวณิพก มาตีตีพินร้องเพลงขอทานที่ตลาด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ .....

2. นักเรียนคิดว่าคนที่ฟังวณิภกร้องเพลงแล้วไม่ให้เงิน เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

เหมาะสม ไม่เหมาะสม เพราะ .....

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับพฤติกรรมของชายชราวณิพกที่แบ่งปันอาหารแก่สุนัข พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ .....

คิดเสียว่าเป็นเวอร์กรรม

นักสืบไร้ชื่อ

<p> วัวลีมตีนคนโบราณท่านกล่าวไว้ อย่าลืมนำกำเนิดเกิดเป็นคน หากลืมนำกำเนิดแล้ว จะเป็นเพียงเงาถ่านในกองไฟ คนบางคนลืมนำตนเคยลำบาก ทำให้ดูมีค่าตั้งทองคำ ลืมหมดสิ้นสัญญาที่ว่าไว้ ช่วยทุกอย่างให้ทุกอย่างอย่างอดทน ช่างเขาเถอะคิดเสียว่าเป็นเวอร์กรรม เวอร์กรรมนั้นติดจรวด ตามตัวตน เรามีบุญร่วมกันเพียงเท่านี้ เมื่อหมดบุญหมดเวอร์กรรมที่ทำมา </p>	<p> ถ้าเมื่อใดได้มาจงอย่าสับสน คิดว่าตนยิ่งใหญ่เหนือใครใคร ไม่คาดแคล้วจะวิบัติเป็นไหนไหน ไม่มีค่าอะไรให้จดจำ จ้องสร้างฉากบังหน้าอันเลิศล้ำ กำเอ๋ยกรรมลืมนำความเป็นคน ความไว้ใจที่ให้ไปไม่มีผล ช่วยให้คนคนหนึ่งจนได้ดี ใครกระทำอย่างไรจะเกิดผล ให้ทุกคนชดใช้กรรมที่ทำมา ได้แค่นี้ก็ดีเป็นหนักหนา ต้องจากลาเสมือนว่าทางใครทางมัน </p>
--	--

ที่มา <http://www.thaipoe.com>

กิจกรรมที่ 1

ขั้นที่ 1 : S (Survey)

การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวอร์กรรม” โดยอ่านสำรวจอย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

บทประพันธ์นี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

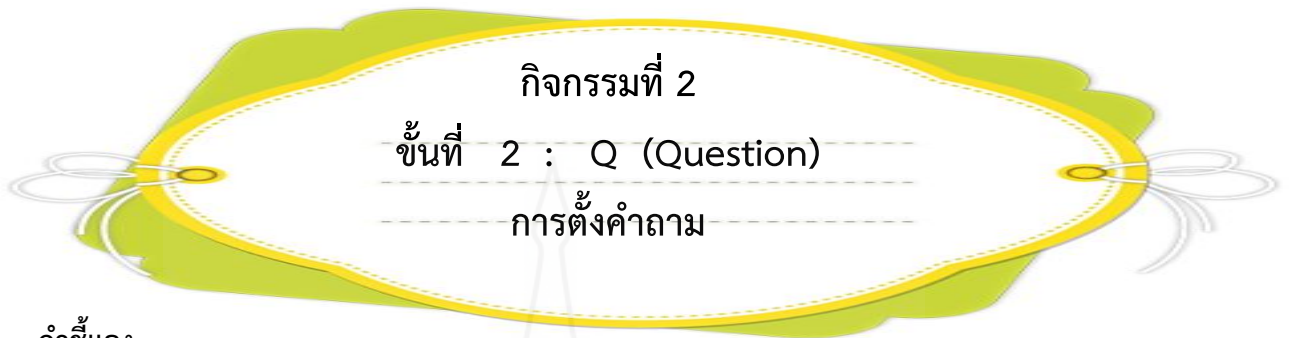
.....

ผู้แต่งบทประพันธ์คือใคร

.....

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม” แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา
จำนวน 5 คำถาม

 <p>คำถามที่ 1 “ใคร”</p>	
 <p>คำถามที่ 2 “อะไร”</p>	
 <p>คำถามที่ 3 “ทำไม”</p>	
 <p>คำถามที่ 4 “เมื่อไร”</p>	
 <p>คำถามที่ 5 “อย่างไร”</p>	

กิจกรรมที่ 3

ขั้นที่ 3 : R1 (Read)

การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวอร์กรรม” แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำตอบข้อที่ 1

คำตอบข้อที่ 2

คำตอบข้อที่ 3

คำตอบข้อที่ 4

คำตอบข้อที่ 5

กิจกรรมที่ 4

ขั้นที่ 4 : R2 (Record)

การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนนำคำตอบจากกิจกรรมที่ 3 มาเขียนเรียงลำดับจากข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 เป็นการบันทึกข้อมูล

บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6

ขั้นที่ 6 : R4 (Reflect)

การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง:

นักเรียนอ่านบทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม” แล้ววิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน
ในประเด็นที่กำหนดให้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่กล่าวว่า “คนที่ลืมนำเงินของตน คือวัวลืมนม” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ .....

.....

2. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่ว่า “เวรกรรมนั้นติดจรวด” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ .....

.....

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า การเสียชีวิตเป็นการหมดเวรหมดกรรมต่อกัน พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ .....

.....

เฉลยกิจกรรมที่ 1 บทประพันธ์เรื่อง “วณิพก”

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
(แนวคำตอบ)

บทประพันธ์นี้มีชื่อเรื่องว่าอย่างไร	➡	วณิพก
บทประพันธ์นี้มีที่มาจากที่ใด	➡	นิยายสารขั้วเรือน

เฉลยกิจกรรมที่ 2 บทประพันธ์เรื่อง “วณิพก”

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม
(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุไว้ว่า “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “เมื่อไร” “อย่างไร” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- วณิพกหมายถึงใคร (ใคร)
- คนที่ซอบใจพวกเขาตอบแทนอะไรแก่ชายชราวณิพก (อะไร)
- จากบทประพันธ์สามารถพบชายชราวณิพกที่ไหน(ที่ไหน)
- ชายชราวณิพกจะหมดเวลาเมื่อไร (เมื่อไร)
- ชายชราวณิพกแสดงความเป็นผู้ให้อย่างไร (อย่างไร)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 บทประพันธ์เรื่อง “วณิพก”

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
(แนวคำตอบ) นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

- วณิพกหมายถึงใคร

ตอบ วณิพกหมายถึง ชายชราที่ตีพิณร้องเพลง

- คนที่ซอใจพวกเขาตอบแทนอะไรแก่ชายชราวณิพก

ตอบ คนที่ซอใจพวกเขาตอบแทนเงินแก่ชายชราวณิพก

- จากบทประพันธ์สามารถพบชายชราวณิพกที่ไหน

ตอบ จากบทประพันธ์สามารถพบชายชราวณิพกที่ตลาด

- ชายชราวณิพกจะหมดเวลาเมื่อไหร่

ตอบ ชายชราวณิพกจะหมดเวลาเมื่อตลาดปิด(ตลาดวาย)

- ชายชราวณิพกแสดงความเป็นผู้ให้อย่างไร

ตอบ ชายชราวณิพกแสดงความเป็นผู้ให้โดยให้ความสุขแก่ผู้คนที่ผ่านเสียงพิณและเสียงร้องเพลง นอกจากนี้ยังแบ่งปันอาหารให้แก่สุนัขขี้เรื้อน

เฉลยกิจกรรมที่ 4 บทประพันธ์เรื่อง “วณิพก”

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

- ที่ตลาดมีวณิพก คือ ชายชราที่ตีพิณร้องเพลง
- คนที่ซอใจเพลงและเสียงพิณจะให้เงินแก่เขาเป็นค่าตอบแทนส่วนคนที่ไม่ซอใจจะเดินผ่านไปเฉยๆ
- เมื่อตลาดปิดชายชราหยุดตีพิณและร้องเพลง หยิบห่อข้าวมารับประทานและแบ่งปันให้สุนัขขี้เรื้อน

เฉลยกิจกรรมที่ 5 บทประพันธ์เรื่อง “วณิพก”

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

ที่ตลาดมีวณิพก คือ ชายชราที่ตีพิณร้องเพลงเป็นประจำ คนที่ชื่นชอบเพลงและเสียงพิณจะให้เงินแก่เขาเป็นค่าตอบแทนส่วนคนที่ไม่ชอบจะเดินผ่านไปเฉยๆ เมื่อตลาดปิดชายชราหยุดตีพิณและร้องเพลง เขาหยิบท่อข้าวมารับประทานและแบ่งปันให้สุนัขขี้เรื้อน

เฉลยกิจกรรมที่ 6 บทประพันธ์เรื่อง “วณิพก”

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านคำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ชายชราวณิพก มาตีพิณร้องเพลงขอทานที่ตลาด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะ เป็นการสร้างความบันเทิงใจแก่ผู้คนที่ผ่านไปมาในตลาดและชายวณิพกไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ใคร
  - ไม่เห็นด้วย เพราะ ควรไปทำงานอื่นที่เหมาะสมสำหรับคนพิการมากกว่าการร้องเพลงตีพิณ
2. นักเรียนคิดว่าคนที่ฟังวณิพกร้องเพลงแล้วไม่ให้อะไร เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

- เหมาะสม เพราะ การให้เงินแก่ชายชราเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพขอทานในสังคม ซึ่งผู้พิการสามารถประกอบอาชีพอื่นเพื่อหาเลี้ยงตัวเองแทนการขอทานเงินจากผู้อื่น
- ไม่เหมาะสม เพราะการให้เงินแก่ชายชราเป็นการช่วยเหลือเขาและตอบแทนที่เขาที่มีร่างกายพิการ แต่นำความสามารถของตนเองมาตีพิณร้องเพลงให้ผู้อื่นฟังเพื่อความสนุก

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับพฤติกรรมของชายชราวณิพกที่แบ่งปันอาหารแก่สุนัข พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะ การแบ่งปันแสดงถึงการมีน้ำใจและเป็นผู้ให้
- ไม่เห็นด้วย เพราะ ชายชราควรเก็บไว้รับประทานเองจนอิ่ม เนื่องจากไม่ทราบว่าในอนาคตชายชราจะมีอาหารรับประทานจนอิ่มท้องหรือไม่

เฉลยกิจกรรมที่ 1 บทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม”

ขั้นที่ 1 : S (Survey) การอ่านเนื้อเรื่องอย่างสำรวจเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
(แนวคำตอบ)

เฉลยกิจกรรมที่ 2 บทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม”

ขั้นที่ 2 : Q (Question) การตั้งคำถาม
(แนวคำตอบ)

นักเรียนควรใช้คำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยใช้ข้อคำถามที่ระบุ “ใคร” “อะไร” “เมื่อไร” “อย่างไร” “เพราะเหตุใด” และครอบคลุมเนื้อเรื่อง เช่น

- ผู้ประพันธ์ต้องการเตือนสติใคร (ใคร)
- บทประพันธ์ปรากฏสำนวนไทยอะไร (อะไร)
- เมื่อไรจึงจะถือว่าหมดเวรกรรมต่อกัน (เมื่อไร)
- “วัวลืมหิน” มีความหมายว่าอย่างไร (อย่างไร)
- เพราะเหตุใดจึงไม่ควรเป็นคนที่มีลักษณะเป็นวัวลืมหิน(เพราะเหตุใด)

เฉลยกิจกรรมที่ 3 บทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม”

ขั้นที่ 3 : R1 (Read) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้
(แนวคำตอบ) นักเรียนหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้โดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น

- ผู้ประพันธ์ต้องการเตือนสติใคร

ตอบ ผู้ประพันธ์ต้องการเตือนสติทุกคน

- บทประพันธ์ปรากฏสำนวนไทยอะไร

ตอบ บทประพันธ์ปรากฏสำนวนไทยคือ วัวลี้มตีน

- “วัวลี้มตีน” มีความหมายว่าอย่างไร

ตอบ “วัวลี้มตีน” มีความหมายว่า บุคคลที่ลี้มความเป็นตนเอง ถิ่นกำเนิดของตนเอง เป็นการ
อกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ลี้มผู้ที่คอยสนับสนุนและช่วยเหลือให้เราได้ดี

- เมื่อไรจึงจะถือว่าหมดเวรกรรมต่อกัน

ตอบ หมดเวรกรรมต่อกันเมื่อหมดบุญ(เสียชีวิต)

- เพราะเหตุใดจึงไม่ควรเป็นคนที่มีลักษณะเป็นวัวลี้มตีน

ตอบ เราไม่ควรเป็นคนที่มีลักษณะเป็นวัวลี้มตีนเพราะ คนควรแสดงถึงความกตัญญู ไม่ลี้มชาติ
กำเนิด/ถิ่นกำเนิดของตนเองและระลึกถึงพระคุณของผู้ที่เคยช่วยเหลือเรา

เฉลยกิจกรรมที่ 4 บทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม”

ขั้นที่ 4 : R2 (Record) การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น
(แนวคำตอบ)

- วัวลี้มตีนเป็นพฤติกรรมของคนที่ไม่ลี้มชาติกำเนิด ถิ่นกำเนิดของตนเอง เป็นคนที่ไม่มีความ
- บางคนลี้มผู้ที่เคยช่วยเหลือ ผู้ที่มีพระคุณต่อตนเอง โดยสร้างฉากขึ้นมาบังอดีตของตน
- พฤติกรรมของคนที่เป็นวัวลี้มตีนนั้นให้คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม
- จะหมดสิ้นเวรกรรมต่อกันเมื่อเสียชีวิตแล้ว

เฉลยกิจกรรมที่ 5 บทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม”

ขั้นที่ 5 : R3 (Recite) การเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง คำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

วัลลิมตินเป็นพฤติกรรมของคนที่ลืมหืมตา กำเนิดของตนเอง เป็นคนที่ไม่มีความค่า บางคนลืมหืมตาที่เคยช่วยเหลือ ผู้ที่มีพระคุณต่อตนเอง โดยสร้างฉากขึ้นมาบังอดีตของตนซึ่งพฤติกรรมของคนที่เป็นวัลลิมตินนั้นให้คิดเสียว่าเป็นเวรกรรมและจะหมดสิ้นเวรกรรมต่อกันเมื่อเสียชีวิตแล้ว

เฉลยกิจกรรมที่ 6 บทประพันธ์ “คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม”

ขั้นที่ 6: R4 (Reflect) การวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านคำตอบของนักเรียนอาจมีหลายคำตอบ ควรตอบโดยสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เช่น (แนวคำตอบ)

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่กล่าวว่า “คนที่ลืมหืมตา กำเนิดของตน คือวัลลิมติน” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะคนที่ลืมหืมตา กำเนิดตัวเองเป็นคนที่ลืมหืมตาตนเองเป็นใครมาจากที่ไหน
- ไม่เห็นด้วยเพราะ บางคนมีลืมหืมตา กำเนิดที่ไม่ดี แต่ต้องการการยอมรับจากคนในสังคมจึงพยายามทำ

ตนเองให้สังคมที่ดีกว่าลืมหืมตา กำเนิดยอมรับ

2. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่ว่า “เวรกรรมนั้นติดจรวด” พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะคนที่ทำชั่วมีจำนวนมากขึ้นทุกวันสังคม บางคนได้รับผลจากการทำชั่วของตนเอง เช่น การติดคุก ถูกทำร้ายหรือเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายไข้เจ็บจึงเปรียบเหมือนกับเวรกรรมติดจรวด
  - ไม่เห็นด้วย เพราะ คนที่ทำชั่วบางคนยังสามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข
- ไม่มีความเดือดร้อนจากพฤติกรรมที่ทำชั่วของตนเอง

3. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า การเสียชีวิตเป็นการหมดเวรกรรมต่อกัน พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

ตอบ

- เห็นด้วย เพราะ ไม่มีข้อพิสูจน์ได้ว่าเวรกรรมสามารถติดตามไปยังชาติภพอื่น ๆ ได้จริง
- ไม่เห็นด้วยเพราะ ความเชื่อทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิด ใครทำกรรมใดไว้ ต้องชดใช้กรรม

เอกสารอ้างอิง

- บรายธ์. (2559). *วิวัฒนาการ*. (อภิชาติ เนตรวิศาล, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ปิ๊คดิส
ปริดา ข้าวบ่อ.(2559). บั๊กหุง ต้าบั๊กหุง. *ทางอีสาน*, (5) 55, 23.
เจิ้งซัย คงเมือง . 9 ช่างภาพสารคดีกับในหลวงรัชกาลที่9. สายพระเนตรยาวไกล. *National Geographic ฉบับภาษาไทย*. 16 (185),41.
อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา .(2556) .*นิทานสี่ขาว ชุดนิทานพัฒนาชีวิต เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: พรีเมียด.
_____. (2547) .วันร้าย แพรว.ปีที่ 25 (594).

บทที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

1.2 ขอบเขตการศึกษา

1.2.1 การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น มีเนื้อหาของบทอ่าน จำนวน 4 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทนิทาน

แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์

แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบทความ

แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความ งานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

โดยในแต่ละแบบฝึกมีกิจกรรมที่ใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R และมีส่วนเฉลยท้ายแบบฝึก

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 10 คน ประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบประเมินมาตรฐานค่า

1.3 การสร้างแบบฝึก

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก ดังนี้

1.3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

1) ศึกษาเอกสารหลักสูตร โดยผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

2) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

3) กำหนดเนื้อหาในการอ่านจับใจความเป็น 4 ประเภทของงานเขียน คือ 1)นิทาน 2) บันทึกเหตุการณ์ 3) บทความ และ 4) บทร้อยกรอง

4) เลือกเรื่องที่อ่านให้สอดคล้องกับประเภทของงานเขียน วยและความสนใจของผู้เรียน

5) ออกแบบกิจกรรมในแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ จำนวน 4 แบบฝึก ซึ่งแต่ละแบบฝึกประกอบด้วย เรื่องที่อ่าน กิจกรรมพร้อมเฉลยท้ายกิจกรรม ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทนิทาน

แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์

แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความ

แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

หลังจากสร้างแบบฝึกแล้วผู้ศึกษาตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกดังนี้

1) สร้างแบบประเมินคุณภาพแบบฝึกสำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมิน เป็นแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึกของนักเรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า

2) นำแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของแบบฝึกโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3) วิเคราะห์คุณภาพแบบฝึกจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นการประเมินในภาพรวมและรายด้าน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกต่อไป

4) นำแบบฝึกที่ผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน ทดลองใช้และประเมินประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึกของนักเรียนเป็นแบบมาตรฐานค่า

5) วิเคราะห์คุณภาพของแบบฝึกจากการประเมินของนักเรียนโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินแบบฝึกในภาพรวมและรายด้าน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกต่อไป

1.4 สรุปผลการสร้างแบบฝึก

แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื้อหาที่กำหนดไว้ มีจำนวน 4 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทนิทาน มีนิทาน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.วัวสามสหาย และ 2.เพื่อนยากพยาย่าแยม

แบบฝึกที่ 2 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบันทึกเหตุการณ์ มีงานเขียน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.สายพระเนตรยาวไกล และ 2.วันร้าย

แบบฝึกที่ 3 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภทบทความ มีบทความ 2 เรื่อง ได้แก่ 1.บักหุ้ง-ตำบักหุ้ง และ 2.แมงมุมนกยูง แมงมุมที่มีนิสัยเหมือนแมวและสุนัข

แบบฝึกที่ 4 การอ่านจับใจความงานเขียนประเภททร้อยกรอง มีทร้อยกรอง 2 เรื่อง ได้แก่ 1.วณิพก และ 2.คิดเสียว่าเป็นเวรกรรม

ซึ่งแต่ละแบบฝึกประกอบด้วยกิจกรรมตามวิธีการอ่านแบบSQ4R ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 อ่านสำรวจ

กิจกรรมที่ 2 ตั้งคำถามจากการอ่าน

กิจกรรมที่ 3 อ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ

กิจกรรมที่ 4 จดบันทึกข้อมูล

กิจกรรมที่ 5 สรุปใจความ

กิจกรรมที่ 6 วิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

และเฉลยท้ายกิจกรรมในแต่ละแบบฝึก

1.5 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

1.5.1 ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีรายการประเมิน 2 ด้าน คือ

1) ด้านลักษณะของแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่าแบบฝึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จุดประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับตัวชี้วัดการอ่าน บทอ่านเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน เรียงลำดับขั้นการเรียนรู้จากง่ายไปยาก จำนวนแบบฝึกมีความเหมาะสม สามารถจูงใจให้ผู้เรียนทำแบบฝึกต่อเนื่อง จัดทำเฉลยไว้ตอนท้ายกิจกรรมอย่างชัดเจน และ แบบฝึกเหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งสรุปได้ว่าลักษณะของแบบฝึกมีความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ศึกษาคควรลำดับประเภทงานเขียน ดังนี้ 1) นิทาน 2) บันทึกเหตุการณ์ 3) บทความ และ 4) บทร้อยกรอง

2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นว่ากิจกรรมในแบบฝึกสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ กิจกรรมมีคำชี้แจงชัดเจน กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมมีข้อความชัดเจน กิจกรรมสร้างความสนใจของผู้เรียน ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนระบุประเด็นของเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตอบคำถามจากคำถามที่ตนเองตั้งคำถามไว้ได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนบันทึกเรื่องราวที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนสรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ และกิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งสรุปได้ว่าลักษณะของแบบฝึกมีความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ศึกษาคควรเรียบเรียงภาษาในเนื้อเรื่องให้สละสลวย เลือกบทร้อยกรองที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์เพื่อเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ของนักเรียน ตรวจสอบการสะกดคำและข้อความปลายเปิด

1.5.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนประเมินความพึงพอใจในการใช้แบบฝึกโดยใช้แบบมาตราประมาณค่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 10 ข้อดังนี้

1) คำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าคำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสรุปได้ว่าคำชี้แจงในกิจกรรมเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก

(1) เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ซึ่งสรุปได้ว่าเนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจอยู่ในระดับ มาก

(2) ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งสรุปได้ว่า ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นอยู่ในระดับ มาก โดยนักเรียนเสนอแนะว่า ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อเรื่องทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

(3) กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสรุปได้ว่า กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยากมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนเสนอแนะว่า กิจกรรมในแบบฝึกเริ่มจากกิจกรรมที่ง่ายไปสู่กิจกรรมที่ยากขึ้นไปตามลำดับ

(4) ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งสรุปได้ว่า ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนเสนอแนะว่า ข้อคำถามในแต่ละกิจกรรมของแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย ช่วยให้นักเรียนสามารถตอบคำถามตามข้อคำถามได้

(5) กิจกรรมในแบบฝึกเร้าความสนใจ

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมในแบบฝึกเร้าความสนใจ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสรุปได้ว่า กิจกรรมในแบบฝึกเร้าความสนใจมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนเสนอแนะว่า กิจกรรมในแบบฝึกบางกิจกรรมมีความยากแต่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดความท้าทายในการทำแบบฝึก

(6) กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสรุปได้ว่า กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนเสนอแนะว่า ส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเองทันทีหลังทำกิจกรรม

(7) กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสรุปได้ว่า กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

(8) นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสรุปได้ว่า นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

(9) จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นว่า จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 ซึ่งสรุปได้ว่า จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนเสนอแนะว่า กิจกรรมมีจำนวนมากเกินไป

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการสร้างแบบฝึก

ผลการสร้าง แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการสร้างแบบฝึกได้ดังนี้

ลักษณะของแบบฝึก

แบบฝึกที่สร้างขึ้น เป็นแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สอดคล้องกับตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื้อหาที่กำหนดไว้จำนวน 4 เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องประกอบด้วย กิจกรรมโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R พร้อมเฉลยท้ายแบบฝึก ให้นักเรียนปฏิบัติ

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบฝึกตามลักษณะที่ดีของแบบฝึกตามที่กรรณิการ์ พวงเกษม (2540: น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงจุดมุ่งหมายของการฝึกภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ควรแยกเป็นเรื่องๆ ควรมีทั้งกำหนดให้ตอบและตอบโดยเสรี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองมีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเร้าความสนใจ ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างให้นักเรียนได้ฝึกหัด ที่ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะของแบบฝึกที่ดี ต้องมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีของ กุศยา แสงเดช (2445:6-7) ที่กล่าวว่า มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ควรแยกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป มีกิจกรรมที่เร้าความสนใจและไม่น่าเบื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การทำแบบฝึกแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับ

ตั้งแต่ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่านักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนจะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกได้ดังนี้

2.2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 2 ด้าน คือ

1) ด้านลักษณะของแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพด้านลักษณะของแบบฝึก ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในด้านลักษณะของแบบฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่าลักษณะของแบบฝึกมีความเหมาะสม มีจุดประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับตัวชี้วัดการอ่าน บทอ่านเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียนเรียงลำดับขั้นการเรียนรู้จากง่ายไปยาก จำนวนแบบฝึกมีความเหมาะสมสามารถจูงใจให้ผู้เรียนทำแบบฝึกต่อเนื่อง จัดทำเฉลยไว้ตอนท้ายกิจกรรมอย่างชัดเจน และ แบบฝึกเหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กระณีการ์ พวงเกษม(2540: 8-9) ที่กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงจุดมุ่งหมายของการฝึกภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ควรแยกเป็นเรื่องๆ ควรมีทั้งกำหนดให้ตอบและตอบโดยเสรี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองมีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเร้าความสนใจ ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างให้นักเรียนได้ฝึกหัด ที่ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะของแบบฝึกที่ดี ต้องมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสนใจของนักเรียน

2) ด้านกิจกรรมในแบบฝึก

การตรวจสอบคุณภาพด้านกิจกรรมแบบฝึก ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในด้านลักษณะของแบบฝึก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่ากิจกรรมในแบบฝึกมีความเหมาะสม กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ กิจกรรมมีคำชี้แจงชัดเจน กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมมีข้อความชัดเจน กิจกรรมเร้าความสนใจของผู้เรียน ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนระบุประเด็นของเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตอบคำถามจากคำถามที่ตนเองตั้งคำถามไว้ได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนบันทึกเรื่องราวที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนสรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้ กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียน

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่สามารถอ่านได้ และกิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2550: 51-52) กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกต้องยึดหลัก ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอนไดค์ การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึกโดยสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียน อยากรู้อยากทำแบบฝึก สรุปเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะทำแบบฝึกต่อไป คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกัน การสร้างแบบฝึก ต้องไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ แบบฝึกควรมีเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกและช่วยให้ยากทำแบบฝึกต่อไป และสுகอร์ ลินธพานนท์(2545: 287 – 291) โดยนำวิธีการอ่านแบบ SQ4R มาใช้ในกิจกรรม 6 ขั้นตอนคือ 1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องการอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไปการอ่านคร่าวๆจะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างๆได้ 2) Question (Q) การตั้งคำถามทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ซึ่งคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่อ่าน 3) Read (R) การอ่านซ้ำอย่างละเอียดและค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้เป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆโดยแท้จริง 4) Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมตามความเข้าใจของผู้เรียน 5) Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญใช้ภาษาของตนเอง โดยสามารถกลับไปอ่านซ้ำใหม่ได้ 6) Reflect (R) การวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

2.2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกโดยนักเรียน

นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบมาตราประมาณค่า อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 10 ข้อดังนี้

1) คำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย

นักเรียนมีความเห็นว่า คำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ และกฤษยา แสงเดช (2545, น.6-7) ได้กล่าวถึงแบบฝึกทักษะที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยากเกินไป เพราะจะทำให้ความเข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้ใช้ เพื่อนักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

2) เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ

นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ซึ่งสอดคล้องกับสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.14) กล่าวถึง วิธีสร้างแบบฝึกโดยเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้น ว่าจะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้ และ ทิศนา แชมมณี (2550, น.51-52) กล่าวถึง แบบฝึกควรมีเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกและช่วยให้ยากทำแบบฝึกต่อไป

3) ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

นักเรียนมีความเห็นว่า ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งสอดคล้องกับกรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) และกศยา แสงเดช (2545, น.6-7) ที่กล่าวถึง ภาพที่ใช้ในแบบฝึกเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4) จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม

นักเรียนมีความเห็นว่า จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 ซึ่งสอดคล้องกับกศยา แสงเดช (2545, น.6-7) กล่าวถึง แบบฝึกที่ดีควรแยกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายแบบ เพื่อสร้างความสนใจ และไม่น่าเบื่อในการทำแบบฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญ

5) กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2550, น.51-52) กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอน ไดค์การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองโดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึก ซึ่งแบบฝึกควรมีเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกและช่วยให้ยากทำแบบฝึกต่อไป

6) ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย

นักเรียนมีความเห็นว่า ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145-146) กล่าวถึงการสร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในแต่ละบัตรมีคำถามให้นักเรียนตอบ และ กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน

7) *กิจกรรมในแบบฝึกเร้าความสนใจ*

นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมในแบบฝึกเร้าความสนใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรเร้าความสนใจ และกุศยา แสงเดช (2545, น.6-7)กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อเร้าความสนใจ และไม่น่าเบื่อในการทำแบบฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญ และ รัตนภักดิ์ เลิศคำฟู (2547, น.30) กล่าวถึงวิธีการอ่านโดยใช้ SQ4R ไว้ว่า วิธีการอ่านแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอนที่เน้นทักษะการอ่าน ในขณะเดียวกันผู้สอนต้องสอนแบบภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

8) *กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง*

นักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมมีส่วนเฉลยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.145-146) กล่าวถึง สร้างบัตรอ้างอิงในแบบฝึก เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่องและกรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีทั้งกำหนดให้ตอบและตอบโดยเสรี

9) *กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ* นักเรียนมีความเห็นว่า

กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2544, น.3) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อที่มีไว้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกที่ดีต้องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, น.2) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆเพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้นๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

10) *นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง*

นักเรียนมีความเห็นว่า นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2540, น.8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง มีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และกุศยา แสงเดช (2545, น.6-7) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตัวเองเคยใช้ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีความ

เหมาะสมในด้านต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นแบบฝึกในพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำแบบฝึกไปใช้

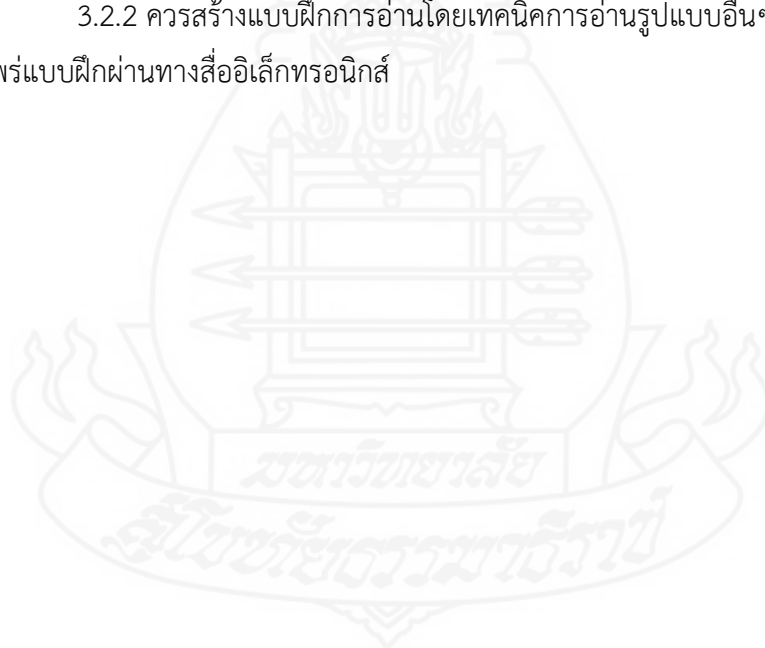
3.1.1 ในการใช้แบบฝึกนี้ครูผู้สอนควรกำหนดเวลาที่ชัดเจน และมีความต่อเนื่อง
เพื่อให้การพัฒนาการอ่านเกิดประสิทธิภาพ

3.2.2 ครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในระหว่างที่ใช้แบบฝึก เพื่อให้
นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึกครั้งต่อไป

3.2.1 ควรสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านอ่านโดยนำเนื้อหาจาก
วรรณกรรมพื้นบ้านเพื่อให้บทอ่านมีความสอดคล้องกับท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่

3.2.2 ควรสร้างแบบฝึกการอ่านโดยเทคนิคการอ่านรูปแบบอื่นๆอย่างหลากหลาย
และเผยแพร่แบบฝึกผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2540) ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กุกุยา แสงเดช. (2545). แบบฝึก คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- งานวิชาการ โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม. (2561). ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. บุรีรัมย์.
- จิตรา สมพล. (2547). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2547). การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- ณัฐชา อักษรเดช. (2554). การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัด แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี่.
- ทิตนา แชมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีร์ จินทราน. (2556). คุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียม : บทบาทสำคัญของการพัฒนาทักษะ และนิสัยการอ่านที่ดีในระดับประถมศึกษา. ใน วัฒนชัย วินิจจะกุล บรรณาธิการ อ่านเขา อ่านเรา หน้า 114-115 กรุงเทพฯ: มาตาการพิมพ์.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- นิถุณมมัลย์ คงคากุล. (2552). ผลการสอแนแบบสืบเสาะหาควมรู่โดยเน้นการอ่านแบบเอสคิวโพร์อาร์ (SQ4R) ที่มีต่อผลลัฒฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องภาวะโลกร้อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. โรงเรียนวัดรังสิตดาวาส จังหวัดยะลา. (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นิรติศัย สุดเพาะ. (2555). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจควมสำคัญสำหรันักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัญจาคีศึกษา จังหวัดขอนแก่น. (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เนตรดาว งมยิงไพศาล. (2557). รายงานผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บันลือ พฤกษะวัน. (2530). แนวการพัฒนาการสอแนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). นวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เอสอาปรีนติง.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). ชุดปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6). กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- ประเสริฐ อัยคัชชะ. (2546). การสร้างแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรันักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เจริญมอดุมศึกษาพัฒนาการขอนแก่น. (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิยฉัตร ศรีนาค. (2540). การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจควมสำคัญสำหรันักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปิยธิดา นิรภัย. (2551). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจควมสำคัญสำหรันักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอัมพรไพศาล จังหวัดนนทบุรี. (การศึกษาคั่นคว่าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ผกาศรี เย็นบุตร. (2542). การอ่าน. เอกสารประกอบการสอแน ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนิตนาฏ ชูฤกษ์. (2551). อ่านเร็วให้เป็นจับประเด็นให้อยู่หมัด. กรุงเทพฯ: เพรสท ออฟเซท.

- มยุรี นางาม. (2555). ผลการเรียนรู้แบบ. เอส คัด โฟร์ อาร์ เสริมด้วยแผนผังความคิด ต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- แม่นมมาส ขวลิขิต,คุณหญิง. (2552). ทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ 2 เมษายน วันรักการอ่าน”วารสารห้องสมุด 53,(2),9-12.
- ยุวดี โปธายะ. (2546). การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- รัชณี เพ็ชรเย็น. (2550). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รัตนา รุ่งประพันธ์. (2547). การสร้างแบบฝึกที่ใช้รูปแบบแผนภาพโครงเรื่องพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคนครนายก. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รัตนภรณ์ เลิศคำฟู. (2547). การใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2538). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: สุวีริยสาสน์.
- _____. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: สุวีริยสาสน์.

- ศริญญา เขียมหมอก. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่
ความคิด.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
กรุงเทพฯ.
- ศศิธร สุริยวงศ์. (2556). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2554). *ผลการประเมิน PISA 2009 การอ่าน
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์.* กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *พัฒนาการของคุณภาพนักเรียน
ประถมศึกษาและแนวทางการประเมิน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุคนธ์ ลินธพานนท์. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์.
- สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล. (2554). *การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ทักษิณ, สงขลา.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). *หลักและวิธีสอนอ่าน.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา
พานิช.
- _____. (2547). *การอ่านจับใจความ. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการอ่านภาษาไทย. หน่วยที่ 4
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). *การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน เล่ม 2 การสร้างแบบฝึก.
ชยันนาท: หมู่บ้านชยันนาทโมเดิร์นโฮม.*
- สุนิษา โชติคง. (2555). *ผลการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความที่ใช้นิทานพื้นบ้านอำเภอสะบ้าย้อย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกตก จังหวัดสงขลา.* (การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- สุพัฒน์ สุกมลรัตน์. (2537). *การพัฒนาทักษะการอ่าน. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะ
ทางภาษา. หน่วยที่ 7-10 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*

เสาวภา ช่วยแก้ว. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWLH PLUS.*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. **ชื่อ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนาอ ตริวิเศษ
วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ
  - ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์การสอนภาษาไทย สถาบันภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยภูมิวิท พนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา
  - เป็นวิทยากรอบรมภาษาไทยแก่ครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โครงการไทยเข้มแข็ง พ.ศ. 2553-2555)
  - เป็นบรรณาธิการ วารสาร “รมยสาร” คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ครั้งที่ 1 (ระหว่าง พ.ศ. 2548-2551) ครั้งที่ 2 (ระหว่าง พ.ศ. 2556-2559)
  - เป็นบรรณาธิการ วารสาร “วิจิตรวรรณสาร” เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม (พ.ศ. 2560)
  - ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นครูภาษาไทยดีเด่นระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2548 ในโอกาสครบ 60 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรุงเทพมหานคร
  - ได้รับรางวัลผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น จากกระทรวงวัฒนธรรมเนื่องในโอกาสวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี 2555 (จังหวัดบุรีรัมย์)
2. **ชื่อ** นางยุพาพร เทวรัตน์ ครูชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) วิชาเอกการสอนภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประสบการณ์หรือความชำนาญ
  - ประสบการณ์สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาเป็นเวลา 21 ปี
  - ครูผู้สอนนักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศการประกวดหนังสือเล่มเล็ก ระดับ ม.1-3
  - ครูผู้สอนนักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ2 การแข่งขันต่อคำศัพท์ภาษาไทย ระดับ ม.1-3
  - ได้รับทุนจาก สพฐ. ทำงานวิจัยโรงเรียนแห่งอนาคต

3. ชื่อ นางจตุพร สาระคำ ครูชำนาญการ

วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาเป็นเวลา 9ปี
- รางวัลบุคลากรดีเด่น ประจำปี 2557 ประเภทข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
- รางวัลผลงานนวัตกรรม ระดับเหรียญทองแดง จากผลงานวิจัยเรื่อง “การสร้างคลังคำเพื่อใช้ในการแต่งบทร้อยกรองประเภทฉันท์” จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29ปีการศึกษา 2557
- เกียรติบัตรครูที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ
- เป็นคณะทำงานสร้างและพัฒนาข้อสอบ Pre O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา2559 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
- ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วิชาเอกภาษาไทย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2560

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่.....

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางภัททิรา เอี่ยมประโคน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน

ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษา
ค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
ดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพการสรางแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

แบบประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

วัตถุประสงค์ของแบบประเมิน

เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตลอดจนข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

ส่วนประกอบของแบบประเมิน

แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1.ลักษณะของแบบฝึก				
1.1 จุดประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับตัวชี้วัดการอ่าน				
1.2 บทอ่านเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน				
1.3 เรียงลำดับขั้นการเรียนรู้จากง่ายไปยาก				
1.4 จำนวนแบบฝึกมีความเหมาะสม				
1.5 จูงใจให้ผู้เรียนทำแบบฝึกต่อเนื่อง				
1.6 จัดทำเฉลยไว้ตอนท้ายกิจกรรมอย่างชัดเจน				
1.7 เหมาะสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง				
2. กิจกรรมในแบบฝึก				
2.1 กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้				
2.2 กิจกรรมมีคำชี้แจงชัดเจน				
2.3 กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา				
2.4 กิจกรรมมีข้อความชัดเจน				
2.5 กิจกรรมสร้างความสนใจของผู้เรียน				
2.6 ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน				
2.7 กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนระบุประเด็นของ เรื่องที่อ่านได้				
2.8 กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่ อ่านได้				
2.9 กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนตอบคำถามจาก คำถามที่ตนเองตั้งคำถามไว้ได้				
2.10 กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนบันทึกเรื่องราวที่ อ่านได้				
2.11 กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่านได้				

แบบประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สำหรับนักเรียน

วัตถุประสงค์ของแบบประเมิน

เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตลอดจนข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ขึ้น

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

มาก	ให้คะแนน	3
ปานกลาง	ให้คะแนน	2
น้อย	ให้คะแนน	1

ส่วนประกอบของแบบประเมิน

แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
- ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1	คำชี้แจงในกิจกรรมอ่านเข้าใจง่าย			
2	เนื้อหาในบทอ่านน่าสนใจ			
3	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น			
4	จำนวนกิจกรรมแต่ละแบบฝึกมีความเหมาะสม			
5	กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก			
6	ข้อคำถามในแบบฝึกอ่านเข้าใจง่าย			
7	กิจกรรมในแบบฝึกสร้างความสนใจ			
8	กิจกรรมมีส่วนเฉลี่ยที่นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง			
9	กิจกรรมในแบบฝึกช่วยฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความ			
10	นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ด้วยตนเอง			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางภัททิรา เอี่ยมประโคน
วัน เดือน ปีเกิด	30 เมษายน 2530
ภูมิลำเนา	อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ.(การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2553
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

